

16.95

~~26/14~~

78

POLISH RELIEF FUND
FUNDUSZ POMOCY POLSCE

File No. 7

26/14

Documenty organizacji
"Towarzystwo do pomocy
z Polonią Zagraniczną"
"POLONIA"

Kolekcja "Fundusz Pomocy Polsce"
Polish Relief Fund

Tezka No 26/14

Dokumenty organizacji
"Towarzystwo Łączności z Polonią
Zagraniczną" POLONIA

DAAR is alreeds honderde Poolse families in Suid-Afrika wat hulle wortels reeds diep in die bodem ingeslaan het. Die noue band tussen Pole en Suid-Afrika, wat begin het met die heldhaftige vlugte deur die Suid-Afrikaanse bomwerperafdelings oor Warschau gedurende die laaste wêreldoorlog, groei steeds sterker aan.

In Pole, en deur Poolse immigrante in ander lande, word hierdie jaar gevier as die Duisendste Herdenkingsjaar van die totstandkoming van die Poolse Ryk in 963 N.C.

Ons, hier in Johannesburg, vier hierdie geleentheid deur middel van 'n tentoonstelling om aan ons kinders en ons vriende in S.A. 'n beeld te gee van die glorieryke Poolse verlede, nalatenskap en kultuur.

THERE are already hundreds of Polish families, with roots grown deeply into the South African soil. The existing bond between Poland and South Africa, started by the heroic relief flights of the S.A. Bomber Squadrons over Warsaw during the last war, grows ever stronger.

In Poland and by Poles settled in other countries, this year is being celebrated as the One Thousandth Anniversary of the formation of the Polish State, in 963 A.D.

We, in Johannesburg, are commemorating this fact with an exhibition which is to show our children and our friends in South Africa something of Polish history, heritage and culture.

POLONIA

963 1963

Die
Poolse Setlaarsvereniging
in Suid-Afrika
het die eer om

The
Association of Polish Settlers
in South Africa
has the honour to invite

---

uit te nooi aan die opening van
DIE POOLSE DUISENDJARIGE
HERDENKINGSUITSTALLING
deur sy edele
die Burgemeester
van Johannesburg
RAADSLID J. F. OBERHOLZER, L.P.R.
in die Hoofsaal van die
Johannesburgse Openbare Biblioteekgebou
Markplein, Johannesburg
op Dinsdag, 7 Mei 1963
om 5.30 n.m.

---

to the opening by
His Worship the Mayor
of Johannesburg
Clr. J. F. OBERHOLZER, M.P.C.
of
THE POLISH MILLENIUM
EXHIBITION
in the Main Hall of the
Johannesburg Public Library
Market Square, Johannesburg
at 5.30 p.m. on Tuesday, 7th May
1963

W A R S Z A W A
U L. B R A C K A 5

T E L E F O N Y:
C E N T R A L A

21-44-21

P R E Z E S
21-11-73

S E K R E T A R I A T
21-29-63

S E K R E T A R Z C E N.
21-29-63

S E K R E T A R Z
21-29-64

W Y D Z. P R A S. W Y D.
21-52-15
21-50-00

W Y D Z. K U L T. O Ś W I A T O W Y
21-29-62

W Y D Z. O R G A N I Z A C Y J N Y
21-37-63

O Ś R O D E K
I N F O R M A C Y J N Y
I P U N K T S P R Z E D A Ż Y
U L. H O Ż A 1 9
21-96-94

K O N T O B A N K O W E
N B P V I I O M 1 5 3 1 - 9 - 5 4 9

Nr 3175/3807/3/KO

Warszawa, dn. 29 paździer. 1962 r.

Zjednoczenie Osadników
Polskich w Afryce Południowej
P.O. Box 9484
Johannesburg
South Africa

Szanowni Panowie!

W odpowiedzi na list, jaki otrzymaliśmy od Panów ostatnio, uprzejmie komunikujemy, że:

- 1/ Kilka tygodni temu wysłaliśmy dla Panów foldery /w języku polskim i angielskim/ do wystawy "Początki Państwa Polskiego". Samą wystawę wysłaliśmy nieco później, gdyż musieliśmy uzyskać zezwolenie celne. W chwili obecnej wystawa znajduje się już w drodze do Johannesburga.
- 2/ W ostatnich dniach wysłaliśmy 175 książek. Nie wszystkie tytuły pokrywają się z tymi, które znajdują się w scenariuszu, sądzymy jednakże, iż z tak bogatego zestawu będą Panowie mogli skompletować wystawę, kierując się tak zabranym przez p. Potockiego scenariuszem, jak i własnymi potrzebami i kryteriami. Spis książek załączamy do niniejszego listu.
- 3/ Wystawa "1000 lat Kultury Polskiej" nie jest jeszcze wykonana. W przyszłości dołożymy starań, aby Panowie wystawę tę otrzymali.
- 4/ Wraz ze wspomnianą przesyłką książek wysłaliśmy różne materiały, a to:

Gieysztor "Where, when and how the Polish state arose" - 2 egz.

Dobrowolski "Początki Państwa Polskiego" - 10 egz.

Trzebiatowski "The Progress of Polish science" - 5 egz.
"Polska Tysiącletnia" - /folder turystyczny/ - 18 egz.

5/ Rozpoczęliśmy również wysyłanie pocztą lotniczą stałego, co-miesięcznego serwisu fotograficznego. Mamy nadzieję, że pierwszy numer dotarł już do Panów. Bardzo prosimy o potwierdzenie odbioru i wypowiedzenie o przydatności serwisu dla Waszej organizacji.

Przesyłki wysłane zostały na adres p. Potockiego, zgodnie z prośbą Panów.

Po ich otrzymaniu zechcą Panowie listownie pokwitować odbiór.

Mamy nadzieję, że wszystkie wysłane przez nas materiały i książki przydadzą się w prowadzonej przez Panów pracy.

Pragnęlibyśmy, aby zechcieli Panowie informować nas o stopniu przydatności otrzymanych od nas materiałów, a także pisać, jakie są Wasze potrzeby, a w miarę naszych możliwości postaramy się je zaspokoić. Czekaemy na listy od Panów.

Łączymy życzenia owocnej pracy polonijnej i wyrazy poważania.

1 zał.

Przewodnik Działu
Kulturalno-Oświatowego
Jadwiga Ruzmińska
Mer Jadwiga Ruzmińska

V-Prezes Towarzystwa
Hajon Hanke
Hajon Hanke

POLONIA

TOWARZYSTWO ŁĄCZNOŚCI Z POLONIĄ ZAGRANICZNĄ

W A R S Z A W A
U L. B R A C K A 5

T E L E F O N Y :
C E N T R A L A

21-44-21

21-44-22

S E K R E T A R I A T

21-29-63

D Z I A Ł P R A S O W O -
W Y D A W N I C Z Y

centrala

8-22-01

O Ś R O D E K
I N F O R M A C Y J N Y

I P U N K T S P R Z E D A Ż Y

u l. K r u c z a 2 3

21-96-94

K O N T O B A N K O W E

N B P I V O / M 1 5 2 8 - 9 - 4 0 0 9

Nr 3485/3807/4/KO

Warszawa, dn. 19 listopada 1962r.

Zjednoczenie Osadników Polskich
w Afryce Południowej

Pan K. Potocki

P.O. Rivonia

Johannesburg

South Africa

Szanowny Panie

Dziękujemy bardzo za list Pański z 7 listopada, potwierdzający odbiór pierwszego numeru fotoserwisu "Miesiąc w Polsce" i dwóch przesyłek z folderami.

Wysyłkę foto-serwisów kontynuujemy i będziemy kontynuowali. Tydzień temu wysłaliśmy numer listopadowy. W czasie Pańskiej bytności u nas wspominał Pan o swych kontaktach z organizacjami polonijnymi w innych państwach afrykańskich. Jeśliby któraś z tych organizacji, dysponująca odpowiednimi dla urządzenia stałej ekspozycji warunkami lokalowymi chciała również otrzymywać foto-serwis, prosimy napisać o tym do nas.

Jeśli idzie o wystawę "Początki Państwa Polskiego", to została ona wysłana w pierwszej połowie października. Niestety jednak, ostatnio Międzynarodowi Spedytorzy "Hartwig" zawiadomili nas, iż dotrze ona do Johannesburga dopiero w styczniu. Wystawa książek, wysłana pocztą, nadejdzie chyba już w najbliższym czasie.

Ostatnio wysłaliśmy na adres Pana następujące skrypty:

1. Irena Koberdowa

- W setną rocznicę Powstania Styczniowego

2. Irena Koberdowa

- Powstanie Styczniowe w polityce międzynarodowej

./.

Wymienione skrypty zostały specjalnie opracowane w związku ze zbliżającym się 100-leciem Powstania Styczniowego

Mamy nadzieję, że wysłane opracowania pomogą Panom w przygotowaniu ewentualnej uroczystości poświęconej styczniowej rocznicy - odczytu lub wieczornicy.

Mamy nadzieję, że nasza współpraca będzie pomyślnie się rozwijała. Łączymy wyrazy uszanowania i serdeczne pozdrowienia z Polski.

Rufus J. Siatowicz
Mier. Józefo Kuzniński

ML/JK

oficjalnie
23/XI-1962
af.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

C/O Mr.C.POTOCKI
P.O.RIVONIA

19go Lutego 1963.

Towarzystwo Łaczności z Polonia Zagraniczna
Ul.Bracka 5 W A R S Z A W A

Szanowni Panowie,

Dziękuję bardzo za List Panów z dn.8/2/1963.L/p.499/3807/5.otrzymany 15 lutego br.

Bardzo jestem zainteresowany 60 plakatami które Panowie tak łaskawie wysłali.Na pewno wzbudzą duże zainteresowanie,gdyż sztuka Reklamy jest tu szeroko stosowana.

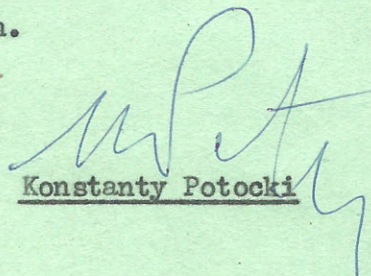
Książki już otrzymałem i jestem w trakcie przygotowywania ich na wystawę.A wystawa plansz już jest awizowana i lada dzień zostanie dostarczona.

Ze Związkiem Polaków w Salisbury jestem w kontakcie i wszelkie materiały prześle im do wykorzystania.

Nasza wystawę w Johannesburgu otwieramy 6 Maja br.i myślę że dobrze wypadnie gdyż mam sporo ciekawych eksponatów ilustrujących Historie i Kulturę Polski.Przedmioty te użyczone są przez prywatnych właścicieli.

Dziękuję szczerze za tak wydatną pomoc ze strony Panów,łacze wyrazy prawdziwego uszanowania i serdeczne pozdrowienia przesyłam.

Mapę Afryki prześle w tych dniach.

Konstanty Potocki

POLONIA

W A R S Z A W A
U L . B R A C K A 5

T E L E F O N Y :
C E N T R A L A

21-44-21

21-44-22

S E K R E T A R I A T

21-29-63

D Z I A Ł P R A S O W O -
W Y D A W N I C Z Y

centrala

8-22-01

O Ś R O D E K
I N F O R M A C Y J N Y
I P U N K T S P R Z E D A Ż Y

u l . K r u c z a 2 3

21-96-94

K O N T O B A N K O W E
N B P I V O M 1528-9-4009

TOWARZYSTWO ŁĄCZNOŚCI Z POLONIA ZAGRANICZNA

Nr 489/3807/5.

Warszawa, dn. 8 luty 1963

Zjednoczenie Osadników Polskich
w Afryce Południowej

Pan K. Potocki

P.O. Rivonia

Johannesburg

South Africa

Szanowny Panie!

Śpieszymy uprzejmie zawiadomić, że w ostatnich dniach wysłaliśmy na Pański adres wystawę polskiego plakatu. Wystawa zawiera 60 plakatów filmowych, teatralnych, handlowych i turystycznych. Polski plakat cieszy się obecnie uznaniem na całym świecie, tak że sądzimy, iż wystawa plakatu zainteresowałaby tak środowisko polonijne, jak też i ludzi niezwiązanych z Polską.

Niektóre plakaty przesłaliśmy w dwu egzemplarzach. Egzemplarze te prosimy sobie zachować, całą zaś wystawę po jej wykorzystaniu prosimy przesłać do Związku Polaków w Płd. Rodezji, który również pragnąłby taką wystawę zorganizować. Ze swej strony zawiadamiamy Związek w Salisbury, aby w sprawie wystawy kontaktowali się z Panem.

Ciekawi jesteśmy, czy dotarły już do Pana książki i wystawa wysłana poprzednio.

Czekamy na listy od Pana i łączymy wyrazy szacunku a także serdeczne pozdrowienia.

Kierownik Działu
Kulturalno-Oświatowego

Jadwiga Kuźmińska
mgr Jadwiga Kuźmińska

V. Prezes Towarzystwa

Henryk Hanks
Henryk Hanks

ML/JK

Henryk Hanks
15/2/63.

P.O.Box 2079,

Salisbury, 14 Maj 1963

Drogi Panie,

Nawiązując do naszej poprzedniej korespondencji byłibyśmy bardzo wdzięczni za udzielenie nam trochę informacji o materiale wystawowym jaki Panowie otrzymali w związku z wystawą w Johannesburgu jak również i o samej wystawie która zapewne właśnie się odbywa.

Jak już o tym pisałem, tutejsza National Gallery udzieliła nam parę sal na przeciąg 10 dni w lipcu - materiał miejscowy będzie dość obfity ale zależałoby nam na^otem wiedzieć jak wygląda materiał który Panowie mają zamiar nam przysłać. Potrzebna nam jest ta wiadomość również w rozmowach z Dyrekcją Gallery.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i serdeczny uścisk dłoni.

23 Maja 1963.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

c/o Konstanty Potocki
122 Bevan Rd.
P.O. RIVONIA.
JOHANNESBURG.

J.W. Pan T. Stoklasa
Stowarzyszenie Polaków w Południowej
Rhodezji, P.O. Box 2079.
SALISBURY.

Drogi Panie,

W odpowiedzi na list Pana z dnia 14 Maja br. spiesze donieść że zamykamy naszą wystawę 1000 lecia Polski 26 Maja. Nadzwyczajnie się udało i bardzo jesteśmy dumni z tego wyczynu.

Sam zdumiony jestem ile pięknych i ciekawych Poloników się w śród polaków w Johannesburgu, znalazło.

Przesyłam Panu następujące materiały wystawowe.

1. Wystawa "Początki Państwa Polskiego". Składa się z 19 plansz 2 x 3 $\frac{1}{2}$ ft. na grubym kartonie. Mapy, wykresy, fotomontarze, fotografie ilustrujące okres od 7 do 12 wieku w Polsce. Załączona ulotka zawiera częściowy tekst i ilustracje tego, zresztą doskonałe wykonane i ciekawe komplety.
2. Zbiór książek Polskich nowoczesnych. Niektóre książki są ładnie wydane, zawierają ilustracje, kolorowe obrazki dla dzieci, encyklopedia, beletrystyka, wydanie Słowackiego, wydania turystyczne etc. Wystawiliśmy z nich bardzo ładną witrynę.
3. Zbiór afiszów teatralnych, handlowych i turystycznych. Wykonanie graficzne wspaniałe. Ogromnie były admiirowane przez publiczność i fachowców.
4. Fotografie krajoznawcze, Warszawa odbudowana, widoki miast fabryk etc. Te służyły do "zatykania dziur" tam gdzie brakowało eksponatów.

Myśl przewodnią wystawy była by zilustrować historię i kulturę Polską w 1000 leciu. Na początek służyła wystawa plansz (19 sztuk) dalszy ciąg zrobiłem tekstami po angielsku i ilustrowałem sztychami, fotografiami, reprodukcjami i całymi ilustracjami w książkach. Historia Polski kończyła się na Marszałku Piłsudzkim i ostatniej wojnie. Materiałów na nowoczesną Polskę zasadniczo nie mam, poza fotografiami fabryk etc. ~~na~~ pozatym obawiałem się wkroczenia na tematy sporne i drażliwe. Zwłaszcza tu w poł. Afryce gdzie zariowali na tle komunizmu.

Eksponaty w witrynach były pękne i ciekawe. Cztery pasy polski z 18 wieku. Kilka dokumentów z podpisami Królewskimi. Kazimierz

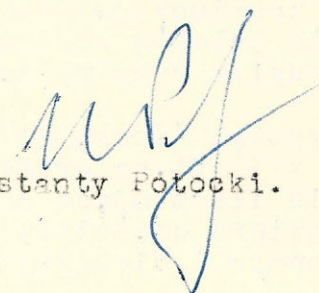
Wielki 1363. Zygmunt August, Stefan Batory, Zygmunt III Waza.
List i podpis Chopina. Dwa sztandary pułkowe Stanisława Augusta
Poniatowskiego. Karabela ze wschodnią klingą z 17 wieku. Biblia
luterska po polsku drukowana w Gdańsku 1632.
Mieliśmy witrynę haftów, trzy witryny regionalno-udowe, jedną
znaczków pocztowych, jedną wojskową (odznaczenia, odznaki, fotogr.
z wojny etc. no i jedną łowiecką. Jednym słowem bigos kulturalno-
historyczny.

Materiał wystawowy przesyłam z końcem Maja do Durbanu bo tam
w czerwcu organizuje Zw. Polaków wystawę. Pisałem im by Panu
natychmiast cały materiał przesłali. Proszę w tej sprawie bezpo-
średnio komunikować się z

Jak Pan skończy z wystawą proszę ją przesłać do Cape Town
na ręce ich organizatora Pana Henryka Rosenwertha
93 Camp Ground Rd. RONDEBOSCH Cape Town.

Jeśli pan jeszcze potrzebowałby jakichś dalszych wyjaśnień,
zawsze jestem do dyspozycji.

Złącze wyrazy poważania i serdecznie dłoń ściskam

Konstanty Półocki.

Wys - 25/5/63

Spis książek na wystawę

1. Bryan - Warsaw
2. Bohdanowicz - Kościół Mariacki
3. Rassalski - Polskie miasta Tysiąclecia
4. Reinfuss - Malarstwo ludowe
5. Polska sztuka ludowa
6. Bunsch - O Zawiszy Czarnym
7. Maślankiewicz - Ozdoby na choinkę
8. Ravensbrüch - Wiersze obózowe
9. Malarstwo polskie
10. Pobrzeże Gdańskie
11. Marynarka wojenna
12. Dar Pomorza
13. Architektura na Śląsku
14. Morcinek - Jak górnik Bulandra diabła oszukał
15. Kwiecień - Od papirusu do bibliobusu
16. Kiermasz bajek
17. Boenigh - Minęły wieki
18. Mały słownik historii Polski
19. Encyklopedia popularna
20. Gojawiczyńska - Krata
21. Gruda - Trudny powrót
22. Maciejowski - U progu sztuki
23. Bunsch - Zdobycie Kołobrzegu
24. Fiedler - Kanada pachnąca żywicą
25. Budrewicz - Ład czterech czasów
26. Grunwald - 1410-1960
27. Gerhard - Luny w Bieszczadach
28. Bartelski - Wieniec
29. Hubert - Wągorza za mgłą
30. Czyż - Tło
31. F. Curie - Maria Curie
32. Cyprian - Komisja stwierdziła
33. Dziewenowska - Hafty i koronki
34. Kulisy wielkiej zbrodni
35. Bunsch - O Zawiszy Czarnym

36. Brandys	- Śladami Stasia i Nel
37. Broniewski	- Szare szeregi
38. Boguoka	- Szkice gdańskie
39. Czarnecki	- Fall weiss
40. Brzechwa	- Pan Soczewka
41. Banach	- O ciepka
42. Bogucki	- Mikulski
43. Basiński	- Na piastowskim szlaku
44. Bastgen	- Let's learn Polish
45. Rubinowski	- Pamiętnik
46. Kowalska	- Wójt wolborski
47. Kruczkowski	- Dramaty
48. Wanda Wilkomirska	
49. Koberdowa	- Wielki książę
50. Kruczkowski	- Niemcy
51. Komarzyński	- 100 lat Wrocławia
52. Krakowski	- Polska w walce z najazdami tat.
53. Polska nowela współczesna	
54. Nowakowski	- Pisma
55. M. Konopnicka	- Pieśniarka ludu
56. Nike znad Oki	
57. Myśli Cypriana Norwida	
58. Prus	- Pałac i rudera
59. Prus	- Wybór nowel
60. Jasiński	- Palę Paryż
61. Jastrun	- Szkic o Mickiewiczu
62. Długoszewski	- Gawędy starego bajasza
63. Grabski	- Saga o Jarnu Broniszu
64. Meissner	- Pierwsze kroki
65. Litografia	- L. Wyczołkowskiego
66. Dziedzictwo	- Gryfitów
67. Rudnicki	- Żołnierze
68. Roda	- Całopiec o 13 xhłn ojcach.
69. Rudnicki	- Krowa
70. Małcużyński	

71. Juliusz Słowacki	- Teki
72. Górska	- Ślepe tory
73. Gombrowicz	- Bakakaj
74. Grodzieńska	- Felietony i humoreski
75. Fenikowski	- Smok króla Augusta
76. Morawska	- Przygody M. Reja
77. Gdynia	
78. Pol	- Rok myśliwca
79. Klonowska	- Światło z nad Niemna
80. Pajewski	- Bruźczak i koncert
81. Pawłowska	- Grottger
82. Pachucka	- Pamiętniki
83. Patkowski	- Południe
84. Nofer	- H. Sienkiewicz
85. Rączkowska	- Przyjaciele
86. Narzymski	- Ojczym
87. Prutkowski	- Tancerz na linie
88. Listy F.	Orzeszkowej
89. Kann	- Góra czterech wiatrów
90. Przyżubska	- Język polski
91. Powrośniak	- Rkynie preśń nasza
92. Rozwój gosp. Ziem. Zach.	
93. Terlecki	- Przystanek Londyn
94. Rudnicka	- Uczniowie Spartakusa
95. ~~How~~ ^{Retman} say it in Polish?	
96. Polska Zachodnia i Północna	
97. Płomieński	- Twórcy bez masek
98. Putrament	- Trzy nasy z wesołka
99. Popowska	- Wiersze
100. Pieśni ludowe Warmii i Mazur	
101. Matejko	- Poczet królów polskich
102. Porazińska	- Kto mi dał skrzydła
103. Fredro	- Śluby panięskie
104. Leopold	- M. Konopnicka
105. Leszczyński	- Z pamiętnika aktora
106. Mackiewicz	- Był bal
107. Kossak	- Legnickie pola
108. "	- Dziedzictwo

109. Kubikowski	- Wrocław literacki
110. Placówka	- Zakamarki
111. Piosenki z Mazowsza	
112. Sozanecki	- Dzieje Ziemi lubuskiej
113. Jerzy	- Nowosielski
114. Piotr Potworowski	
115. Kołaczkowska	- 500 zagadek hist.
116. Steinborcz	- Otmuchów
117. Prus	- Sieroca dola
118. Pawłowicz	- Wawer
119. Kisielewski	- Opowiadania
120. Pagaczewski	- Noce marki
121. Podhorska	- Podróże Mickiewicza
122. Parandowski	- Podróże literackie
123. Tomkiewicz	- Więsień kardynała
124. Patkowski	- W hołdzie dla ziemi
125. Prus	- Anielka
126. Falski	- Elementarz
127. Tetmajer	- Przerwa
128. Sutkowski	- Noskowski
129. Ziemia Kłodzka	
130. Wygodzki	- Upalny dzień
131. Woźnioka	- Niebieska kula
132. Samozwaniec	- Tylko dla dzieci
133. Siekierski	- Ocalenie
134. Wojtkiewicz	- Zdobywcy przestworzy
135. Sehn	- Ośięcim - Brzezinka
136. Stobiński	- J. Śniadecki
137. Szobodnik	- O zbójniku Janoszkę
138. Wojtkiewicz	- Sierakowski
139. Tułasiewicz	- Ostatnie lato
140. Sobiecki	- Listy do Marysieńki
141. Singer	- Josie Kałb
142. Smolarski	- Piersień z Apollinem
143. Trudne dni	
144. Karłowicz w listach	
145. Kydryński	- Notatnik europejski

146. Wspomnienia Opolan
147. Terlecki - Przystanek Londyn
148. Trzeciak - Across Poland Luculhes
149. Trmahd - Gorzki smak czekolady
150. Opowieści myśliwych
151. Tadeusz Brzozowski
152. Pater - W murach Uniwersytetu
153. Ożogowska - Tajemnica zielonej pieczęci
154. August - Bendowski
155. Osęka - Ucho żyrafy
156. Piosenki i tańce Mazowsza
157. 60 piosenek ludowych
158. Platta - Wieki
159. Wygodzki - Serca mego rodzeństwo
160. Wyka - Życie na niby
161. Sandaocer - Śmierć liberała
162. Przewodnik po Warszawie
163. Syska - Twarde życie Tom sza Naocznickiego
164. Leśmian - Poezje zebrane
165. We have not for gotten
166. Wydrzyński - Salon pani Klementyny
167. Warneńska - Śladami pisarzy
168. Słowacki - Utwory wybrane
169. Stępińska - Jan Matejko
170. Strykowski - Imię własne
171. Plastyka - St. Wyspiańskiego
172. Świerszczyńska - Rogaliki króla Jana
173. Szewczyk - Wyprzedzać samotność
174. Stępowski - Gawędy minionego czasu
175. Szmaglewska - Zapowiada się piękny dzień.

C/O Mr.C.POTOCKI
P.O.~~BOX~~ RIVONIA
JOHANNESBURG
Republika Poł.Afr.

7 Listopad 1962.

Do
Tow."POLONIA"
Dział Kultury i Oświaty
ul.Bracka 5
W A R S Z A W A

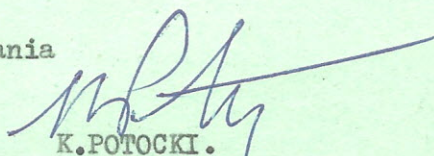
Szanowni Panowie,

- Potwierdzam odbiór
1. 12 fotografii krajoznawczych o Polsce.
  2. 2.ch. przesyłek z broszurami.

Powyższe, przydadzą się nam na projektowaną wystawę 1000 lecia Polski.

Prosiłbym uprzejmie o zawiadomienie nas o dacie wysyłki plansz wystawy "Początki Państwa Polskiego" i "Wystawa Książki Polskiej". Mam nadzieję że znajdą Panowie możliwość przesłania nam także wystawę plansz 1000 lat Kultury Polskiej. Mając te materiały pewny jestem że wystawa w Johannesburgu wypadłaby perwoszorędnie i dałaby duży efekt propagandowy.

Łączę wyrazy uszanowania

K.POTOCKI.
Dział Wystawy Komitetu Obchodu
1000 lecia Polski w Afryce Poł.

STOWARZYSZENIE POLAKÓW
W POŁUDNIOWEJ RODEZJI

P.O.Box 2079,

Salisbury, 8 ^{lutego} Stycznia 1963

Szanowny Panie,

Przepraszam że dopiero dziś dziękuję za list z 28 Stycznia ale dopiero wczoraj mogłem zebrać nasz Komitet Tysiąclecia by zaznajomić Członków z jego treścią i zastanowić się nad naszymi planami.

Jesteśmy Panom prawdziwie wdzięczni za obiecaną pomoc w organizacji naszej wystawy i już dzisiaj prosimy o wysłanie eksponatów po zakończeniu wystawy w Johannesburgu. Adresować proszę na THE POLISH ASSOCIATION IN S. RHODESIA, P.O.Box A 51, Avondale, Salisbury - P.O.Box wyżej podany jest adresem Konsulatu.

Nasza impreza nie może się odbyć wcześniej niż około 15 Lipca gdyż National Gallery aż do tego czasu będzie zajęta innymi wystawami.

W związku z tym mamy pewne zapytania do Panów - mianowicie co ma się stać z eksponatami otrzymanymi z POLONJI po wykorzystaniu ich w Salisbury. Według listu Panów są one przeznaczone dla "dalszych ośrodków polskich" ale chyba nasza Rodezja to już jest koniec świata polskiego.... Transport z powrotem do Polski będzie, jak na nasze środki bardzo kosztowny.

Również pragnęlibyśmy wiedzieć czy Panowie mają kontakt w tych sprawach z jakimiś instytucjami polskimi w Londynie które by mogły nam pomóc w sensie wypożyczenia jednego lub dwóch mundurów historycznych, starej broni i t.p. Oczywiście możemy się do nich zwrócić bezpośrednio ale gdyby Panowie już coś zamówili to sprawa transportu by była uproszczona. Panowie mogliby je nam przekazać a mybyśmy odesłali do Londynu.

Z naszej strony pisaaliśmy o wystawie również do POLONJI w Warszawie. W odpowiedzi zawiadomili nas o wysłaniu eksponatów do Johannesburga i proponują wykorzystanie ich dla naszej wystawy.. Oczywiście nadsyłają nam stale rozmaite publikacje które ewentualnie po sterylizacji będą mogły być wykorzystane.

Bardzo byśmy pragnęli mieć jakiś ładny film polski dla wyświetlenia podczas inauguracji wystawy. Staraliśmy się o "Kryzysów" ale okazało się że mógłby on być wysłany przez "Wytwórnę Filmów Dokumentalnych tylko na bazie komercyjnych transakcji".

Będziemy się jeszcze starać o jakiś film krajoznawczy który by również nadawał się do wyświetlenia przez naszą telewizję.

Jeszcze raz serdecznie dziękuję za list i łączę wyrazy głębokiego szacunku i uścisk dłoni

X XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

C/O

C. Potocki
P.O. RIVONIA
Johannesburg .

19 Lutego 1963.

JW. Pan T. Stożłasa
Stowarzyszenie Polaków
W POLUDNIOWEJ RODEZJI.

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na list Pana z dnia 8 Lutego 1963, spieszę odpowiedzieć na pytania mi postawione :

1. Wystawy które Panu przesłem proszę przesłać do następnego ośrodka polskiego, który Panu podam. Wiem że Cape Town i Durban chcą je dostać lecz terminów mi nie podali. Dlatego już dla Salisbury rezerwuję LIPIEC.
2. W Londynie kontaktów nie mamy i nie przewiduje starania się o ekspozycje z Anglii.
3. Na czele Komitetu 1000 lecia na emigracji, stoi Arcybiskup Gavlina w Rzymie. Instytut Polski Sw. Stanisława via Botteghe Oscure Roma. Jestem w kontakcie z Arcybiskupem.
4. Parę dni temu dostałem list od Poloni kt. zawiadamia x o wysłaniu około 60 plakatów reklamowych, kinowych etc. celem wystawienia. Prześle je Panu wraz z tamtymi wystawami.

Reasumując, mam dość liczny materiał do dyspozycji.

1. Wstawa książek, około 160 tomów.
2. 40 Plasz krajoznawczo - historycznych.
3. 60 Plakatów.
4. Ekspozycje w rekach prywatnych (te nie będę mógł Panom przesłać)
Proszę być pewnym że służyć będę całym tym materiałem i proszę pozostawać nadal w bliskim kontakcie ze mną.

Lacze wyrazy serdeczności i uścisk dłoni przesyłam

Konstanty Potocki.

Johannesburg 28 Maja 1963.

Do
Związku Osadników Polskich
w DURBAN.
c/o
Pani Z. Wisnicka-Kleczynska
74 WENDOVER
Snell Parade
DURBAN.

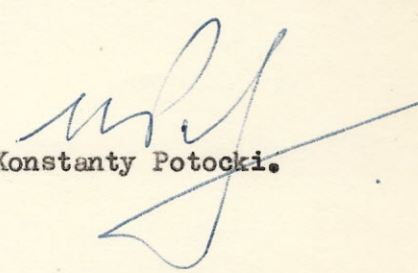
Laskawa Pani,

Re: Ps. do mojego listu z 23 Maja br.

Rozmawiałem wczoraj telefonicznie z P. Jerzym Wallasem, po jrgo powrocie z Durban. Powiedział, że Państwo już zrobili wystawę, w Durbanie. W obec ~~tem~~ tego nie wiem czy Polski Związek chciałby mieć te materiały wymienione w moim liście (załączonym). Wstrzymuje się z wysyłką książek, plansz i afiszów na razie, czekając na odpowiedź od Pani.

Prosiłbym o odwrotną odpowiedź, bo jeśli Durban nie chce tych materiałów wysłać je natychmiast do Salisbury.

W oczekiwaniu rychłej odpowiedzi, łącz wyrazy głębokiego uszanowania,

Konstanty Potocki.

Wzrost. 28/5/63.

w Durban ma sie odbyć w czerwcu br.

Prosiłbym po wykorzystaniu, przesyłać w wymienione eksponaty do Stow. Polaków w Południowej Rodezji na ręce Pana Tadeusza

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

c/o Konstanty Potocki
122 Bevan Rd.
P.O. RIVONIA
Johannesburg.

VERTE.

Johannesburg 23 Maja 1963.

PT. Zjednoczenie Osadników Polskich
w Afryce Południowej
w DURBAN.

Szanowni Panowie,

Jako organizator Wystawy 1000 Lecią Polski w Johannesburgu, i po porozumieniu z naszym Prezesem P. Jerzym Wallasem, spiesze powiadomić Panów jakim materiałem wystawowym dysponuje.

1. Wystawa "Początki Państwa Polskiego" składa się z 19 plansz zmontowanych na kartonie 2 x 3½ ft. Przedstawia w mapach, fotomontażach, wykresach i fotografiach historię Polski od 7go do 12 go. wieku. Tekst polski i tłumaczenia angielskie.

2. Zbiór nowoczesnych książek polskich. Około 60. Myśmy tu bardzo ładną witrynę wystawili.

3. Cały szereg fotografii z widokami zabytków, krajobrazów, fabryk, Warszawy odbudowanej etc. Cóż afisze teatralne i turystyczne. Te są wspaniałe.

Wszystko to wymienione powyżej, otrzymałem przez uprzejmość Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "POLONIA" w Warszawie ul. Bracka 5.

Cała jednak nasza wystawa została zmontowana z przedmiotów znajdujących się w posiadaniu prywatnych osób na naszym terenie. Dla orientacji wymienię kilka. 4 pasy polskie z 18 w. Karabela klinga wschodnia 17 w. Szereg dokumentów z podpisami Królewskimi. Kazimierz W. 1363. Stefan Batory, Zygmunt August, Zygmunt III Waza. List z autografem Chopina. Dwa sztandary pułkowe ~~XXXXXX~~ z czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego. 1000 lat historii ilustrowałem do 12 w. planszami potem tekstami po angielsku ilustrując fotografiąmi, reprodukcjami, sztychami, mapami etc. aż przez rozbiory do Piłsudskiego i ostatniej wojny.

Mieliśmy pozatym trochę starych monet, medali etc. Były 3 witryny sztuki regionalno-ludowej. Jedna witryna Łowiecka-fotogr. rogi rogacza, szable dzicze pare książek. Witryna starych haftów, *Witryna* medali i odznak wojskowych z książkami i fotografiąmi Sikorskiego, Monte Casino etc. etc.

Kochamy wystawę 26 Maja. Natychmiast wysyłam Panom eksponaty wymienione od 1 do 3. per passenger train, gdyż rozumiem że Wystawa

Stoklasy P.O.Box 2079.Salisbury.

Piszę do niego w tej sprawie i będę go prosił by się z Panami bezpośrednio komunikował.

Pan Stoklasa ma zamówioną salę na L I P I E C więc należy mu przesłać materiały wystawowe, dobrze zapakowane, zaraz po zakończeniu wystawy w Durban.

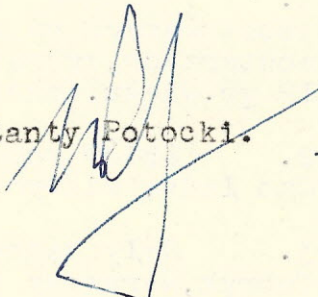
Salisbury w swoim terminie wyśle "wystawę" do Cape Town na ręce Pana H.Rosenwertha, 93 Camp Ground Rd. RONDEBOSCH.C.T.

Załączam dla informacji ulotkę o początkach państwa Polskiego ilustrującą wystawę którą Panom posyłam. Pozwalam sobie też przesłać materiał dany prasie tutejszej. Może się, to przyda po dostosowaniu do warunków w Durban.

Chętnie służę wszelkimi dalszemi informacjami w razie życzenia.

Przesyłam serdeczne pozdrowienia

Konstanty Potocki.

K. Potocki.
122 BEVAN RD
P.O. RIVONIA
JOHANNESBURG.

28/1/63.

JW. Pan Tadusz Stoklasa
Box 2079
Salisbury S.R.

Szanowny Panie,
Pan Kobiernycki zatelefonował do mnie i Pan
prosi o informacje ex re wystawy która ma
1000-letnie tu obecnie organizowana. Pan Mycielski
był za granicą i dlatego nie odpisywał. z łamiem
Związek Osobników, ja organizuję wystawę w
Johannesburgu, i bardzo dziekuje sobie Panu
wreckiemu informacjami -

otoi bezolat w Warszawie w sierpniu
posredtem do Tow. Koczowniczi z Polonią Zagro-
mioną ul. Bracka 5 Warszawa. Przedsta-
witem im nasz projekt zorganizowania
wystawy i prositem o materialy do wykorzy-
tania.

Dostatem od nich przyzwolenie przytania
ni

1. Wystawy Księżki Polskiej około 150 tomów
2. Wystawa "Kultura Polska po powrocie"
± 40 Plamer czarno-białych 40 x 60 cm.
3. Eventualnie jesli bezolat mieli komplet
± 60 Plamer "Millennium Polskie" na
Kolorowych Plamskach z napisami
Angielskimi -

Dostałem już awizo od Hartwiga z
Salzmi że dwie skrzynki zatacnowali
z wystawą 1 i 2.

co do 3. to nie myślę by mi z
Warszawy przysłał.

Moim zamówioną główną salę w
~~Public Library~~ Public Library od 3 Maja do 28 Maja.
książki i plany z Polski nadstawane
wypetnia przedmiotami w posiadaniu
osób prywatnych np. listy, albumy, materiały
prawnicze, ludowe, autografy, znaczki
pocztowe etc.

Po wytknięciu materiałów z
Polski przystanych przysłał je natychmiast
Pannu do Salzburg - Proszę tylko opta-
cia' facht z JHB do Salzburg -

Liczę że w paśmie Czerwca już
Pann te wystawy dostanie -

Przedmiotów prywatnie nie będą mógł
Pann przysłać bo będą musiały być
właścicielom oddane.

Tow. Łow. Polonia - prosiła sporo braku-
jące i ulatke całości a-palibczonych
tych może Pann przysłać jeśli Pann
sobie izost.

Cała wystawa traktuje jako ilus-
tracji Historji i Kultury Polskiej w
milleńniu. Naturalnie będą luki
z braku materiału. Ale te zapocham
ludowemu urocham, znaczkami poczt.
etc.

"Polonia" dała mi te wystawy, z tym by
prysłał je do innych ośrodków Polskich

W Sfyce. To im się należy, za bardzo
wielką uprzejmość -

Z tym millemium - stają na stanowisku
• czysto kulturalnym i nie doprowadzają
do myślników patologicznych czy to w
lewo czy też w prawo.

Bo ludzie kt. uważają że nawet pisa-
nie o materializacji i otrzymaniu pomocy
z Polski Ludowej jest nieporządane -

Z tym się zgodzić nie mogę jest
to przesada, cała nasza polskość z Polski
cierpić też należy. Pomoc otrzymana
z Warszawy będzie wykorzystana po
odruceniu licent. Komunistycznych
myślników -

Moim nadzieją że list ten
wyjasni Panu nasz program
i jeśli tylko może to stawić się do
dalej pomocy -

Przepraszam więc dla Pana „wystaw”
z Warszawy i proszę je z czerwcem BR.

Proszę używać papieru na list pióra
ale białe kartki mi się ugrzeszają -

W Łodzi ugrzeszają głębszego
urządowania i archiwizacji odpowiedni
dłoni serdecznie s'istcom

Konstanty Potocki

10-5-1962

869 25 71

Dear Mr. Shippey

I wish to thank you in the name of the Polish Settlers Association for the program in honour of the Polish National Day, which you broadcasted on The English Program on May the 3rd.

Our Association received many phone calls and a few letters from people who were moast interested in the music.

I can get hold of some very good discs with polish music, folk songs, & clasical and dance tunes - which can be made available to you if you wold care to arrange for a Polish Program.

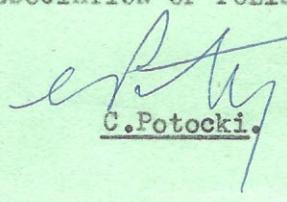
Polish music is ~~very~~ original and is little known to the general public. I have also a ~~very~~ simphony concert, by a polish composer Z. MYCIELSKI who is very active in musical circles in Warsaw. This concert was composed in 1961 and is as I am informed - very good.

If you wish to make ever use of the above suggestions I will be only to glad to help.

Thanking you again for all your kind attention

Yours sincerely

ASSOCIATION OF POLISH SETTLERS IN S.A.

C. Potocki.

6.05 pm.

(3 rd.MAY) POLISH PROGRAM.
1962 .

Attention Mr.Shippey
English Program.

SABC.

disc 1/2

Today is the Polish National Day - the 17th ^{st.} Anniversary of the 3rd of May Constitution, which saved the Spirit of the Nation, but was the direct cause of the final partition of Poland by its three powerful neighbours.

You will first hear The Polish Anthem - a typical MAZURKA tune. It is a song composed for GENERAL DOMBROWSKI the commander of the POLISH LEGION in ITALY under NAPOLEON.

disc 2/4

Next as a comparison you will hear a MAZURKA played as a dance tune.

The WHITE MAZURKA is so called as it is the last dance played at balls at day break.

disc 2/1

KRAKOWIAK - is a folk tune of great temperament, from the region of Cracow. To such tunes, the famous peasant regiments armed ~~only~~ with scythes on end - under General KOSCIUSZKO the hero of the American War of Independence - ~~defeated the Russians capturing their guns at a battle in 1794.~~
the Russian

disc 3/2

To end this program, a song composed in honour of the POLISH SECOND DIVISION which finally stormed MONTE CASINO the key to the German Line in front of Rome in the last war. It is called THE POPPIES OF MONTE CASINO as the slopes of the mountain blossomed with the blood red flowers in the spring after the battle.

↓
Adamski

30/4/1962

self

Do

W. Pana (i)

Zarząd Towarzystwa Osadników Pol. w
Łódzku - utworzył komitet obchodów
1000-lecia Polski na naszym terenie.
Miałoby ^{inne} ~~inne~~ projekty ~~ser~~ ~~opracowania~~
~~sej~~ organizacyjnego Wystawy Polaków
w ~~ci~~ Wesribalu Biuletynu Publicznego
w Jahannishgu. od dnia 5 - 28 Maj 1965 W.R.
~~1965~~ -

Organizacja wystawy zajmuje się
Pan Konstanty Potocki. 122 Beran Rd. Livonia
Tel. dom dial 28 - call 229 - Tel. Biwr. 8692571.

Zwracam się do Wp. ....

~~obawiam się z prośbą o ~~całkowicie~~
~~pomoc~~ o pomoc w zorganizowaniu tej
wystawy.~~

Na razie chodzi nam o ~~zadanie~~
o ~~stwierdzenie~~ ~~potwierdzenie~~ ~~alby~~ ~~prze~~
o ~~my~~ o ~~stwierdzenie~~ o ~~zrealizowanie~~ ~~realizację~~ ~~realizację~~
i ~~umiejscowienie~~ ~~umiejscowienie~~ ~~umiejscowienie~~ ~~umiejscowienie~~
ileści Polaków, ~~z których~~, ~~z uproszeniem~~
~~zrealizację~~ ~~umiejscowienie~~, ~~umiejscowienie~~ ~~umiejscowienie~~
które by się na wystawie, z racji swego
charakteru, nadawały.

dalego, zapraszam się do Pana (i)
z uprzejmą prośbą ~~o pomoc~~ w

zapraszam się więc do Pana z uprzejmą
prośbą o pominięcie nam w stworzeniu
jak najszerszej ustawy ~~1000 do~~
Millennium - ~~prze~~ ~~organizację~~ ~~nam~~
organizację ^{na wystawie} cermych artykułów z powiększ
~~zbiorem~~ ~~na okres~~ z tygodni
~~na wysię~~ ~~uprzejmą~~ ~~ustawę~~
~~jak~~ ~~eksponatów~~ ~~wystawę~~

Szczerze zainteresowani jesteśmy
w autografach, ~~sta~~ dokumentach,
~~obrazach~~ rękopisach, artykułach i rękopisach
liczących (karty ceramiczne etc)

Zainteresowani zainteresowani jesteśmy
w porządku:

P. - - - - -
Szczerze zainteresowani
jesteśmy w
o limitach analiz

Ważny i cenny i innych porównaniach
kt. Pan uwaga się uwalnia
się do ustalenia przyszłości
to otrzymaniu od Pana (albo innych)
~~sta~~ porównanie się telefonicznie
celami ustalenia ogólnego porównania

lewent. desponatow i amowimie srogiow.

~~20~~
2 goz dniekujac za uprzymsie'
i formac kiedliny sie ~~z g srogiem~~
gdziekum usromanum -

2a Komitet
Wystawy Millemu
Polski.

L.P.

Note

The Public Library - Westminster Hall -
Zaměstřování na 3 týždne od 17 - 28 Maja 1963.

Dožadované materiály:-

1. Two tall glass cases.
2. Two coffin cases.
3. Three 6 ft long table cases.
4. Four 4 ft. low " "
5. ± 200 running ft of board -

25/5-1962.

W.A.

1000 Leci' Polski.

Wystawy

① Początki Państwa Polskiego

35 plamer czarno-białe i kolorowe
± 100 cm x 70 cm.
Plus ulatki (opis) po angielsku.

Wystawa (?) 10 Sierpnia 62.

② 1000 Lat Kultury Polskiej.

44 plamer - format 100 x 70 cm
czarno białe.

Eventualnie dobra - jeśli zniwiera w budowie.

③ Wystawa Ksiąg Polskich.

125 egzemplarzy - do wystawy we
Wrocławiu - 620.

Warunki.

1. Tow. Zarówno z Pol. Zgrupowania
Wysyła FOB Durham -
2. Plamer należy przetrzeć do innych os'zast.
Ków bez nie potrzebna zwrocać do
W. ang -
3. Książki utarzyć do Biblioteki
Polskiej.
4. Potwierdzić zamówienie pisemnie.
- 5.

Verte

5. Prezent Tow. Polonii
Wzrostki z prasy, emulacje i
opisów próbiej wystawy —

Odpowiedzialny Urzędnik. w Warszawie

Pan J. KALABINSKI
Pracownik Kultury i Oświaty.
Tow. POLONIA.
ul. BRACKA 5
WARSZAWA.

Ind. 229092.
615 Panna Lubna.

P.O.Box 9484 Johannesburg.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

3324-65

20th. April 1960.

His Lordship
The Bishop of Johannesburg
The Right Reverend Hugh Boyle

Johannesburg.

My Lord,
The polish community in Johannesburg and on the Rand, will be celebrating the polish National Day on May the 3rd. and as usual would like Holy Mass to be said, for the intention of Poland on the nearest Sunday to that anniversary.

Father Kress and the Sisters of Mary Immaculate Convent in Lindhurst, have been approached and have no objections to Holy Mass being said on Sunday 8th. May 1960.

We now ask Your Lordship to permit Father Kress to celebrate Mass on the above mentioned date.

We wish to thank Your Lordship for His great kindness and constant support of the Poles in Johannesburg and also for His sympathy understanding at the time of Father Bejcers death.

For The Polish Settlers Association
in South Africa.

/ C. Potocki /

P.O.Box 9484 Johannesburg.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

3324-65

20th. April 1960.

His Lordship
The Bishop of Johannesburg
The Right Reverend Hugh Boyle

Johannesburg.

My Lord,

The polish community in Johannesburg and on the Rand, will be celebrating the polish National Day on May the 3rd. and as usual would like Holy Mass to be said, for the intention of Poland on the nearest Sunday to that anniversary.

Father Kress and the Sisters of Mary Immaculate Convent in Lindhurst, have been approached and have no objections to Holy Mass being said on Sunday 8th. May 1960.

We now ask Your Lordship to permit Father Kress to celebrate Mass on the above mentioned date.

We wish to thank Your Lordship for His great kindness and constant support of the Poles in Johannesburg and also for His sympathy understanding at the time of Father Bejcers death.

For The Polish Settlers Association
in South Africa.

/ C. Potocki /

POLONIA

W A R S Z A W A
U L . B R A C K A 5

T E L E F O N Y :
C E N T R A L A

21-44-21

21-44-22

S E K R E T A R I A T

21-29-63

DZIAŁ PRASOWO-
WYDAWNICZY

centrala

8-22-01

O Ś R O D E K
I N F O R M A C Y J N Y

I P U N K T S P R Z E D A Ż Y
u l . K r u c z a 2 3

21-96-94

K O N T O B A N K O W E
N B P I V O / M 1 5 2 8 - 9 - 4 0 0 9

TOWARZYSTWO ŁĄCZNOŚCI Z POLONIA ZAGRANICZNA

Nr 7193/4/K-0

Warszawa, dn. 30 listopada 1962r.

Mr. Konstanty Potocki

P.O.Rivonia

Johannesburg

South Africa

Szanowny Panie!

Pragnąc dopomóc Panom w Ich pracy polonijnej wysła-
liśmy ostatnio na Pana adres nową przesyłkę, zawierają-
cą następujące książki:

Millenium /album w jęz. angielskim/

Dziesięć wieków Gdańska /5 egz/

Gumkowski - Okupacja hitlerowska

Grzelecki - Polski film fabularny /10 egz./

Kalendarz Polonii na rok 1963.

Uprzejmie prosimy o listowne potwierdzenie odbioru,
gdy przesyłka dotrze już do Pańskich rąk. Mamy nadzieję,
że książki okażą się przydatne.

Ostatnio otrzymaliśmy list od Związku Polaków w Sa-
lisbury w Rodezji, który pragnąłby zorganizować u sie-
bie wystawę millenijną. Poradziliśmy, aby Związek ten
zwrócił się do Pana z prośbą o przekazanie wystawy,
którą Panu wysłaliśmy, oczywiście po wykorzystaniu jej
w Płd. Afryce.

Mamy również do Pana małą prośbę: czy nie mógłby
Pan przesłać nam dobrej politycznej mapy całej Afryki?
Bylibyśmy bardzo wdzięczni, gdyż mapa taka jest nam
pilnie potrzebna do pracy. Oczywiście idzie nam o nie-
podklejoną, roboty introligatorskie wykonamy w Polsce.
Z góry dziękujemy za spełnienie naszej prośby.

Czekamy na listy od Pana. Łączymy serdeczne życze-
nia świąteczne i noworoczne.

ML/JK

Wiceprezident Działu
Kulturalno - Oświatowego

mgr Jadwiga Kuźmińska

POLONIA

WARSZAWA
UL. BRACKA 5

TELEFONY:
CENTRALA

21-44-21

21-44-22

SEKRETARIAT

21-29-63

DZIAŁ PRASOWO-
WYDAWNICZY

centrala

8-22-01

OŚRODEK
INFORMACYJNY

I PUNKT SPRZEDAŻY
ul. Krucza 23

21-96-94

KONTO BANKOWE
NBP IV O/M 1528-9-4009

TOWARZYSTWO ŁĄCZNOŚCI Z POLONIĄ ZAGRANICZNĄ

Nr 1208/3807/12...

Warszawa, dn. 17 kwietnia 1963r.

Mr. Konstanty Potocki
P.O. Rivonia
Johannesbourg
South Africa

Szanowny Panie!

Otrzymaliśmy dzisiaj przesłaną przez Pana mapę Afryki za którą serdecznie Panu dziękujemy. Mapa jest doprawdy wspaniała i bardzo przyda się nam w naszej pracy.

Już od dość dawna nie mieliśmy od Pana listu. Ciekawi jesteśmy, jak rozwijają się przygotowania do projektowanej przez Panów wystawy. Chcielibyśmy również aby napisał nam Pan w czym moglibyśmy obecnie pomóc Waszemu Stowarzyszeniu. Prosimy pamiętać, że zawsze gotowi jesteśmy pośpieszyć Wam z pomocą w prowadzonej przez Panów pracy polonijnej.

Jeszcze raz serdecznie dziękujemy i łączymy pozdrowienia z Polski.

Instytut Dzieła
Kulturalno-Oświatowe
mgr Jadwiga Kufalska

ML/JK

POLONIA

W A R S Z A W A
U L . B R A C K A 5

T E L E F O N Y :
C E N T R A L A

21-44-21

21-44-22

S E K R E T A R I A T

21-29-63

O Ś R O D E K
I N F O R M A C Y J N Y
i P U N K T S P R Z E D A Ż Y
u l . K r u c z a 23

21-96-94

K O N T O B A N K O W E
N B P I V O / M 1528-9-4009

TOWARZYSTWO ŁĄCZNOŚCI Z POLONIĄ ZAGRANICZNĄ

Warszawa, dn. ¹³ marca ..... 1965 r.

Nr .....³⁸⁰⁷.....

Association of Polish Settlers
Mr. C. Potocki
P.O. Rivonia
Johannesburg

South Africa

Szanowni Państwo!

Wysyłamy Wam kolejny fotoserwis /16 zdjęć/
p.n. "Polskie Ziemie Zachodnie i Północne w krajobrazie".
Ponieważ zdarza się, że przesyłki ze zdjęciami czasami
giną w drodze, pozwalamy sobie ponowić naszą prośbę
o nadesłanie przez Was potwierdzenia odbioru oraz
stanu w jakim fotosy nadeszły, a także o sposobie wyko-
rzystania i przydatności w sensie zainteresowania ogląda-
jących tego rodzaju zestawu zdjęć. Uwagi Wasze pozwolą
nam na przyszłość dostosować fotoserwis do upodobań
Waszego środowiska.

W związku ze zbliżającą się rocznicą XX-lecia
powrotu Ziem Zachodnich i Północnych do Macierzy prze-
syłamy również w załączeniu dwa opracowania nt. "Nie-
odwracalny proces nad Odrą i Bałtykiem" oraz "Awans Polski
w rodzinie narodów". Omawiają one rozwój gospodarczy
i społeczno-kulturalny tych ziem. Materiały te służyć
Wam mogą w zorganizowaniu imprez związanych z tą rocznicą.

W oczekiwaniu na odpowiedź, łączymy serdeczne
pозdrowienia z Kraju.

KIEROWNIK
Działu Organizacyjnego

Roman Broż

K.POTOCKI.P.O.RIVONIA.
JOHANNESBURG.TRANSVAAL
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA.

23 Kwietnia 1965 r.

Towarzystwo Łączności z Polonią Zagraniczną.
ulica Bracka 5. WARSZAWA.

Szanowni Panowie,

Ref:List No.3807- Fotoserwis etc..

Dziękuję bardzo za list z dn.13 Marca br.No.3807i za Fotografie ilustrujące Przeszlesc Warszawy.Paczka przyszła w opakowaniu podartym i rozbitym, ale tylko kilka fotografii było pogiętych.Ponadto broszurki o Ziemiach Zachodnich i fotografie (stuk 16) doszło w dobrym stanie choć w podartej kopercie.

Dziękujemy więc za przysyłanie "Fotoserwisu".Przesyłki dochodzą regularnie i są oglądane z dużym zainteresowaniem.Ponieważ już od dłuższego czasu nie wchodzi w skład Zarządu naszego związku,proszę uprzejmie zanotować nowy adres pod którym należy przysyłać dalszą korespondencję "Fotoserwisu".

ASSOCIATION OF POLISH SETTLERS IN SOUTH AFRICA

POST OFFICE BOX 9484 JOHANNESBURG.

TRANSVAAL? REPUBLIC OF SOUTH AFRICA.

Nie długo zacznie działać nowy lokal klub polskiego, i wtedy napewno fotografie z Polski, będą tam oglądane przez jeszcze większe ^{osob} kolo, niż do tej pory.

Na zakończenie, zwracam się do Panów z prośbą o pomoc w dostaniu utworów scenicznych dla Kola Teatralnego w Johannesburgu.Wystawiliśmy, z dość dużym przyznaniem się, powodzeniem, trzy jednoaktówki Szaniawskiego pt."Nie codzienne zdarzenia.Przedstawienie amatorskie wystawione jednak na doskonałym poziomie, zachęciło więcej osób do współpracowania z Kolem Teatralnym.

-) 2)-

Chodzi nam o utwory nowoczesne na poziomie normalnej publiczności miejskiej.
Nie dla szkół czy zespołów ludowych. Mogą być tzw. "Dreszczowce", komedie, dramaty,
sztuki z problemem, przedwojenne a zwłaszcza obecnie pisane i ^{my} przedstawiane w
Polsce.

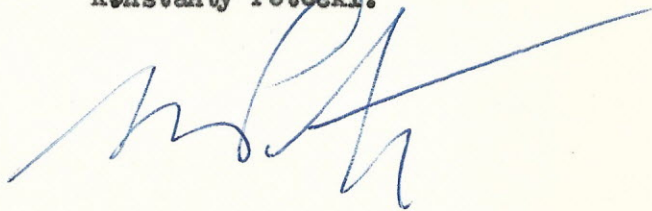
Ponadto, poszukujemy utworów ^{ow} pisanych ^{ych} dla dzieci. Teksty do teatru marionetek -
bajki - ludowe opowieści etc.

Jesli by Panowie mogli coś przysłać lub podać adres do kogo się zwrócić, ~~byliby~~
bylibyśmy bardzo wdzięczni.

W sprawie Teatru, proszę adresować pod mój adres prywatny jak na nagłówku.

Lacze serdeczne pozdrowienia i wyrazy szacunku

Konstanty Potocki.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXX

XX P.O. BOX 9484

15 Wrzesnia 1963.

"POLONIA" Towarzystwo Laczności z Polonia
Zagraniczna. Dział Kulturalno Oświatowy.
W A R S Z A W A ul Bracka 5.

Szanowni Panowie,

W załączeniu przesyłam fotografie prasowe z otwarcia
Wystawy 1000 lecia Polski w Johannesburgu-6 Maja 1963r.

Wystawa, doskonale wypadła dzięki pomocy wszystkich Polaków
tutaj, którzy z prywatnych swoich zbiorów dawali co tylko sie
nadzwalo jako eksponaty. Zebralo sie wiele przedmiotow ciekawych
i artystycznych. Poza tym Plansze i ksiazki etc. przyslane przez
Panow, byly wielka pomoca. Zwlaszcza afisze ogromnie sie podobaly
tutejszym grafikom.

Naturalnie bylo niemozliwe z ilustrowac calosc historii i
kultury Polski w 1000 leciu, lecz mielismy prawie z kazdej epoki
jesli nie oryginalny przedmiot to fotografie lub ilustracje.

A wiec poczatki Fanstwa Polskiego przedstawione byly plansza-
mi od Panow przyslanymi. Z czasow sredniowiecz mialem szereg mo-
net. Od Zygmunta Starego do St. Aug. Poniatowskiego mialem komplet
portretow, rycin lub sztychow, niektore wspaniale. Mielismy perga-
miny z podpisami Kazimierza W. Zygmunta Augusta, Batorego, Zygmunta
III i Wladyslawa IV, ~~Kazimierz~~ Jana Kazimiera i St. Aug. Poniatow-
skiego. Udalo mi sie dostac karabela ze stara klinga wschodnia z
XVII w. oraz zebrallem cztery pasy polskie, wszystkie w swietnym stanie
i sygnowane. Z Ksiazek, na pierwszym miejscu figurowala Biblia Ewan-
gelicka Polska drukowana w Gdansk 1632.

Pozatym, z ksiazek od Panow ulozylem witryne ksiazki wspolczes-
nej. W Kolo sali wystawowej rozwieszono byly Plansze "Poczatki Fan-
stwa Polskiego" a dalszy cieg historyczny az do wojny 1939-45
dorobilismy napisami ilustrujac poszczegolne epizody odcowiednie-
mi eksponatami. np. Czasy Kazimierza W. zamki, Uniwersytet w Krakowie
synagogi. Powstanie Kosciuszki i Konstytucja 3 Maja, mapa rozbio-
row, sztychem Poniatowskiego etc etc.

Pozatym w 13 witrynach wystawione byly ksiazki, hafty tkaniny
i ceramiki ludowe etc. 1 witryna wojskowa, 1 witr. lowiecka, 1 witr.
znaczkow pocztowych, 2 witr. historyczne - przy polskie, srebra, mo-
nety, dokumenty krolewskie, karabela etc etc. W centrum sali, na co-
kole udrapowanym polskim sztandarem stala glowa Chopina z bronzu,
a pod nia w witrynie jego autograf i list pisany do ucznia, na
papierze listowym George Sand.

W srod przedmiotow ludowych, ~~wzajemnie~~ najbardziej cieszy sie

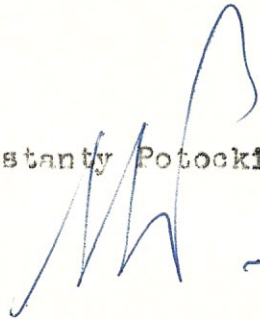
powodzeniem zwyczajny kozuch jaki sie w zimie w Polsce nosilo.

Material wystawowy otrzymany od Panow poslallem do Zw.Flakow w Salisbury.Zostal on tam wykorzystany z wielkim efektem na ich Wystawie 1000 lecia.Wiem ze dalej do Cape Town powedrowaly.

Na zakonczenie chcialbym raz jeszcze serdecznie Panom podziekowac za udzielony nam material,ktory tak walnie sie przyczynil do wzbogacenia naszej Wystawy.

Lacze wyrazy powazania i przesyłam serdeczne pozdrowienia

Konstanty Potocki.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to be 'K.P.' with a large flourish above the 'P'.

13th February 1963.

His Worship
The Mayor of Johannesburg,
JOHANNESBURG.

Your Worship,

On behalf of the Polish Community in Johannesburg, I have the honour to request you to open an Exhibition organised by the Association of Polish Settlers in South Africa, to commemorate the one thousandth anniversary of the existence of the Polish State and Christianity in Poland.

The opening will take place in the Main Hall of the Public Library on Monday the 6th of May 1963.

There are many hundred Polish families in Johannesburg and on the Rand, whose roots have already grown deep into the South African soil - and the bond between Poland and South Africa, started by the heroic flights of the South African Bomber Squadrons over Warsaw during the last war, grows ever stronger.

This year in Poland and all over the world Poles will be commemorating the Millenium of their history.

We in Johannesburg, by organising this exhibition would like our friends to learn something of our culture, history and heritage.

The time of the opening has been set for 5.30 p.m. but the time can be changed to suit Your Worship.

I remain, Sir,

Yours very truly.

J. Wallas.
Chairman.

*Dear Sir,
Ochlowu Sekretarza
11/2/63.
Pozwoliczcie mi zic da
odpowiedzic telef. po
zobaczyc w Doulgo
Majora z Komisji
mieszkania.
JH*

KOMITET OBCHODU TYSIĄCLECIA
CHRZESCIJANSTWA W POLSCE.

c/o Z. Wisznicka-Kleczynska
74, Wendover, Snell Parade
DURBAN.

30 maja, 1963.

J.W.Hr. K. Potocki,
c/o 122 Bevan Rd.,
P.O. Rivonia,
JOHANNESBURG.

Szanowny Panie Hrabio,

Dziękuję bardzo za list z dn. 28go maja, który otrzymałam wczoraj wieczorem i za wiadomości o wystawie.

Jestem pod dużym wrażeniem wspaniałości i ilości eksponatów, które zostały wystawione przez Państwa w Johannesburgu i wydaje mi się, że byłoby pożałowania godne gdybyśmy nie mogli pokazać ich w Durbanie. Niestety, muszę prosić o wypożyczenie ich nam w znacznie późniejszym terminie i nie wiem czy właściciele eksponatów zgodzą się na to. Nie orientuję się jak długo wystawa będzie otwarta w Cape Town i gdyby można ją było otrzymać bezpośrednio potem i już z Durbanu odesłać do Johannesburga, może otrzymalibyśmy zgodę właścicieli. W ramach naszych obchodów tutaj (nawiasem mówiąc zostałam wybrana przewodniczącą Komitetu Obchodu Tysiąclecia) projektuję wygłosić odczyt o sztuce i kulturze polskiej w wrześniu (w rocznicę gdy ślady kultury naszej chciano doszczętnie zniszczyć) i wówczas byłoby bardzo pożądane mieć wystawę Państwa. W listopadzie, w dniu Święta Niepodległości chciałabym znowu albo urządzić Akademię, albo dać drugi odczyt - który mógłby być połączony z wystawą. Pozostawiam więc decyzji Panów, kiedy moglibyśmy wystawę otrzymać.

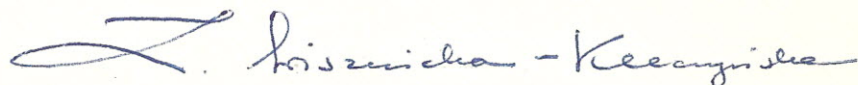
W obecnej chwili nasza wystawa jest wciąż otwarta i częściowo będzie zamknięta 3go czerwca, a częściowo 10go. Była ona znacznie skromniejsza niż Państwa, nie mniej objęła niemal wszystkie działy wystawy w Johannesburgu. Była częściowo urządzona w hall'u biblioteki miejskiej na parterze - dział dokumentacyjny (historia, kultura, architektura, sztuka, wojsko polskie od zarania, wojna w Polsce i wysiłek Sił Zbrojnych na zachodzie - Katyń i Monte Cassino - wreszcie wielcy Polacy i przyjaciele Polski). W Galerii Durbanu (w tym samym budynku na drugim piętrze): odznaczenia wojenne i cywilne, stare sztychy historyczne, Syberia i krucyfiks zesłańca; obrazy (między innymi Kossaka), książki, pamiątki po Mickiewiczu, medale rocznicowe, srebro, kryształy i bursztyny; wspaniałe hafty ludowe i stroje góralskie, sztuka ludowa w drzewie i ceramika. Wreszcie w dużej wystawie sztuki graficznej jest piękny ^{całkowicie} dział polski z Wyczółkowskim i Bartłomiejeżykiem na czele. Wystawa została otwarta 5go maja a od 3go była urządzona w dużym oknie wystawowym Greenacres i trwała przez 5 dni. 2go i 3go były dwa przemówienia radiowe: artykuły w prasie

We wszystkich działach naszej wystawy podkreślamy, że jest to 1000 lecie CHRZESCIJANSTWA w Polsce i że plemiona polskie istniały od bardzo dawna. Udało mi się wystawić fotografie Biskupina, 2500 lat temu istniejące. Pozwalam sobie zwrócić uwagę Pana Hrabiego na fakt, że komunistyczny rząd w Kraju właśnie urządza tysiąclecie pod hasłem 1000 lat istnienia Państwa Polskiego

poto by umniejszyć znaczenie Kościoła Katolickiego w Polsce, wbrew nastawieniu Rzymu i Arcybiskupa Gawliny. Państwo polskie, choć nie zjednoczone, istniało daleko dawniej i kultura nasza jest o wiele starsza. Przepraszam, że to wspominać, ale to takie ważne byśmy głosili to czego w Polsce głosić nie wolno.

Piszę ten list w czasie przerwy obiadowej w biurze i w tej chwili przetelefonowano mi z domu depezę P. Stoklasy, który w niej prosi o danie Mu znać kiedy może spodziewać się przysłania wystawy. Odpiszę Mu dzisiaj, ale proszę też i Pana Hrabiego o poinformowanie P. Stoklasy (którego nota bene znam dobrze), że wystawa nie będzie Mu wysłana z Durbanu, a z Johannesburga.

Łącząc uprzejme wyrazy, proszę równocześnie o łaskawe przekazanie pozdrowień Pani Hrabinie,

 Stanisław Kleeberg

93 Camp Ground Rd
Rondebosch
C.T.

2. 5. 1963

Szanowny Panie

Zastanawiamy się obawiając się przewodniczącego
Komitetu "obchodu tysiąclecia istnienia Polski",
i jako że Pan sprawuje ten "wysoki urząd" na
terenie YHB, więc zwracam się do Pana o cały
szereg informacji.

Na wstępie chciałbym zaznaczyć, że jeżeli
nasza działalność nie będzie się pokrywać
w zupełności z waszą, to nie będzie dowodem
złej woli, czy braku subordynacji, lecz
będzie wyprzedzeniem naszych
możliwości z najskuteczniejszymi środkami
które by wzbudziły zainteresowanie szerszych
mas na naszym terenie. Ze względu
na znaczne naszą liczebność naszych
członków i ich zupełną obojętność i brak
zainteresowania naszymi sprawami, mamy
do pewnego stopnia związane ręce. Ponadto
nasze zasoby finansowe też są bardzo niskie.

Powracając do rzeczy chciałbym w pierwszym
wskazać wiedzieć dlaczego ~~sta~~ została wybrany
rok 1963 jako rok obchodu naszego tysiąclecia.
Pytam się o to nie dlatego że się z tym nie
zgadzamy, ale dlatego że chcielibyśmy mieć
jak najwięcej wiedzy w tej dziedzinie.

Drugim pytaniem jest, czy Pan ma adres
i nazwę centralnego komitetu zajmującego
się tymi sprawami w Londynie. Chciałbym
się z nimi porozumieć bezpośrednio w celu
zdobycia jak najwięcej możliwych materiałów
i żeby się zorientować w kierunkach jakich
nasza praca ma dążyć.

Trzecie, czy Panowie porozumieeli się z
naszymi (Polskimi) władzami kulturalnymi,
jeżeli tak to proszę bym o adres ich władzówek
a jeżeli nie to o adres takowych.

Czwarte, jest prośba o podanie nam pełnego
programu jaki Pan samierza przeprowadzić
w G.H.B. w celu jak najcisłej i najskoordynowanej
naszych pracowni.

Wolałbym żeby Pan ten list uważał
za prywatny, gdyż nie lubię żeby moje
wysiłki literackie były wyciągnięte na
forum publiczne.

Dziękuję z góry za współpracę. Zatacam
wzajemnie ręce dla Pani i ukłamy dla ciałek
z pomocnikiem
J. Rosenthal

STOWARZYSZENIE POLAKOW
W POLUDNIOWEJ RODEZJI

P.O.Box 2079,
Salisbury, 31 Maj 1963

W. Pan K. Potocki,
Zjednoczenie Osadników Polskich
P.O. Rivonia
JOHANNESBURG

Drogi Panie,

Bardzo dziękujemy za list z wiadomościami o Wystawie i serdecznie gratulujemy sukcesu.

Jesteśmy trochę zaniepokojeni wiadomością o przekazaniu eksponatów do Durban. Spodziewaliśmy się że zostaną one, według poprzednich informacji, przesłane najpierw do Salisbury. Może to spowodować bardzo niepomyślną sytuację jeżeli Durban nie zdąży przesłać je nam na czas, co się wydaje bardzo wątpliwem.

Jeżeli Wystawa tutejsza ma się odbyć w ustalonym terminie (15 - 25 lipiec) to musimy dostarczyć National Gallery kompletny materiał do druku Katalogu i t.d. najpóźniej do dnia 24 Czerwca. Również wszystkie inne terminy zostały już ustalone z Telewizją i Radio.

Nie wiemy w jakich terminach ma się odbyć wystawa w Durban ale obecnie sytuacja wygląda tak że te eksponaty w żaden sposób nie nadejdą na czas. Dyrekcja National Gallery tylko z największą trudnością byłaby w stanie (w najlepszym wypadku) przesunąć naszą wystawę na później gdyż program wystaw jest ustalany na szereg miesięcy naprzód.

Natychmiast po otrzymaniu listu wysłałem telegram do p. Kleczyńskiej zapytując o terminy i kiedy eksponaty będą mogły być odesłane do Salisbury - czekamy obecnie na odpowiedź. Nie wiemy też ile dni może potrwać transport koleją z Durban do Salisbury.

Rozumiemy że w tej chwili już trudno jest coś zmienić bylibyśmy jednak wdzięczni gdyby Panowie zechcieli uprzedzić Durban o konieczności jaknajszybszej ekspedycji eksponatów.

Organizatorem naszej wystawy jest p. M. Snihur - adres dla przesyłki kolejowej na powyższe nazwisko : 3, Drummond Road, P.O. Highlands, Salisbury.

Łączę wyrazy głębokiego powazania i serdeczny uścisk dłoni.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

7 Czerwca 1963r.

K.Potocki.P.O.Rivonia
J O H A N N E S B U R G.

Szanowny Panie,

Cieszę się donieść, że dziś wysłałem do Salisbury za pośrednictwem Firmy Willson and Collins, trzy paczki, per Passanger Train z materiałem wystawowym.

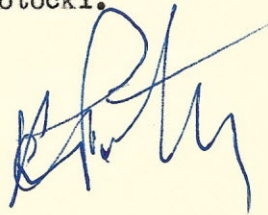
1. Drewniana skrzynia. 19 plansz wystawy Początki Państwa Polskiego.
Zbiór awiszów teatralnych i turystycznych.
Fotografie.a/ Częstochowy b/ Warszawa i inne
c/ Różne fotografie z Polski otrzymane z "POLONII".
2. Paczka Ulotki, prospekty i książki.
3. Paczka Książki.

Przesyłka adresowana do Mr.M.Snihura, 3 Drummond Rd.Highlands, Salisbury
na rece Mann, George w Salisbury.

Proszę po wykorzystaniu przesłać cały materiał do Pana H.Rosenwertha
93 Camp Ground Rd.Rondebosch, Cape Town.

Życząc Panom sukcesów i zadowolenia przesyłam serdeczny uścisk dłoni.
Gdyby Pan był w tych stronach proszę koniecznie nas odwiedzić.

K.Potocki.

There are already hundreds of Polish families with roots grown deep into the South African soil. And the existing bond between Poland and South Africa, started by the heroic relief-flights of the S.A. Bomber Squadrons over Warsaw during the last war, grows ever stronger.

This year, is being celebrated in Poland and by Poles settled in other countries as the One Thousandth Anniversary of the formation of the Polish State.

We in Johannesburg, are commemorating this fact, with an exhibition which is to show our children and our Friends in South Africa something of Polish History, Heritage and culture.

NOTES FOR THE MAYOR (CLR. J.F. OBERHOLZER, M.P.C.) WHEN OPENING THE
POLISH MILLENIUM EXHIBITION IN THE JOHANNESBURG PUBLIC LIBRARY MAIN
HALL, MARKET SQUARE, JOHANNESBURG AT 5.30 P.M. ON THURSDAY,
7TH MAY 1963.

d

MR. CHAIRMAN, DISTINGUISHED VISITORS, LADIES AND GENTLEMEN,

"A THOUSAND AGES IN THY SIGHT IS LIKE AN EVENING GONE". THIS LINE OUT OF ONE OF THE BEST KNOWN HYMNS IS AN INDICATION OF THE THOUSAND YEARS WHICH HAVE ELAPSED IN THE HISTORY OF POLAND BUT WHICH FOR THOSE WHO ARE HERE TODAY MUST SEEM A VERY SHORT TIME.

THIS EXHIBITION ILLUSTRATES THE POLISH STATE IN ITS BEGINNING, FROM THE SIXTH TO THE TWELFTH CENTURY WITH PHOTOGRAPHS AND MAPS.

TEXTS AND MAPS ILLUSTRATED WITH PHOTOGRAPHS, ORIGINAL ETCHINGS AND OLD PARCHMENTS CARRYING THE ORIGINAL SIGNATURES OF POLISH KINGS ARE HERE TO OUTLINE THE MOST IMPORTANT FACTS OF POLISH HISTORY.

POLISH COINS, SILVERWARE AND TWO REGIMENTAL FLAGS FROM THE 17TH CENTURY REMIND US THAT HERE IS A TRULY ANCIENT LAND. IN ONE THOUSAND YEARS POLAND HAS MADE MANY CONTRIBUTIONS TO CIVILISATION.

BOOKS PRINTED IN POLAND, A COLLECTION OF POSTERS ILLUSTRATING GRAPHIC ART IN PRESENT DAY POLAND; PRESENT HANDCRAFT AND NATIONAL COSTUMES; A COLLECTION OF POLISH STAMPS AND MORE VIVID THAN ALL, THE EXHIBITS SHOWING THE POLISH WAR EFFORT DURING THE LAST WAR - ALL THESE TELL US A CLEAR EFFECTIVE STORY.

POLAND HAS HAD A MOST TROUBLED POLITICAL HISTORY BUT IN THIS EXHIBITION THERE IS NO ACCENT LAID ON THE POLITICAL TURMOIL. ONLY THE HISTORY IN CULTURE OF THE POLISH STATE DURING THE 1,000 YEARS OF ITS EXISTENCE ARE HIGH-LIGHTED.

THIS IS A SOLEMN OCCASION AND AN EXHIBITION OF THIS KIND BRINGS TO A COUNTRY MANY THOUSANDS OF MILES AWAY, A PICTURE OF THE HUMAN ENDEAVOUR MADE BY THE POLISH PEOPLE OVER 1,000 YEARS TO CREATE A COUNTRY RICH IN A CULTURAL AND SOCIAL HERITAGE.

VERY FIRM LINKS EXIST BETWEEN JOHANNESBURG AS THE MAJOR CITY OF SOUTH AFRICA AND WARSAW AS THE CAPITAL OF POLAND.

NIE ALLEEN HET 'N GROOT AANTAL SUID-AFRIKANERS GEDURENDE DIE TWEDE WERELDOORLOG POOLSE SOLDATE EN VLIBENIERS GELEER KEN NIE, MAAR JAARLIKS WORD 'N GEDENKDIENS DEUR DIE POOLSE GEMEEN-
DKAP IN JOHANNESBURG GEHOU AS 'N BLYKE VAN DANKBAARHEID VAN DIE LEDE VAN DIE TWEDE SUID-AFRI-
KAENSE ESKADERS WAT IN DIE SOMER VAN 1944 TUSSEN WARSCHAU EN FOGGIA GEVLIEG HET OM VOORRADE
TE NEEM VIR DIE POLE WAT NA VYF JAAR VAN DUITSE BESETTING IN OPSTAND GEKOM HET.

BAIE SUID-AFRIKANERS HET NIE VAN HIERDIE VLUGTE TERUGGEKEER NIE. DIE IS TER HERINNERING
AAN HULLE EN OM DIE POLE TE EER SAAM MET WIE HULLE GEVLIEG HET EN IN WIE SE BELANG HULLE HUL
LEWENS VERLOOR HET, DAT DIE VERENIGING VAN POOLSE SETLAARS EENKEER IN DIE JAAR BYEENKOM OM
KRANSE TE LE EN HULDE TE BRING AAN HULLE BRAWE DADE.

THE ASSOCIATION OF POLISH SETTLERS IN SOUTH AFRICA HAS NOT FAILED IN ITS VOLUNTARY TASK OF
EVERGREEN MEMORY.

HIERDIE UITSTALLING WORD GEORGANISEER UIT DANKBAARHEID NIE ALLEEN TEENoor DIE SUID-AFRIKAN-
ERS WAT POLE GEHELP HET NIE MAAR OOK TEENoor DIE POLE SELF WAT IN ONLANGSE TYE HULLE BYDRAE
TOT HUL EIE LAND, POLE, GEMAAK HET.

THE SECOND LINK BETWEEN JOHANNESBURG AND WARSAW IS THE LEAPING IMPALA STATUE WHICH STANDS WITHIN A STONES-THROW OF THE JOHANNESBURG CITY HALL.

THE FREEDOM OF MOVEMENT EPI TOMIZED BY THESE ANIMALS APPEALED TO THE POLISH CULTURAL SOCIETY IN SOUTH AFRICA TO SUCH AN EXTENT THAT ARRANGEMENTS HAVE BEEN MADE FOR A REPLICA OF THE IMPALA GROUP TO BE ERICHTED IN POLAND TO THE MEMORY OF SOUTH AFRICAN AIRMEN WHO DIED IN THE WARSAW RISING IN 1944.

THERE WILL THEN BE TWO MONUMENTS ONE IN JOHANNESBURG TO WHICH POLISH CITIZENS COME ONCE A YEAR TO PAY HOMAGE TO SOUTH AFRICAN AIRMEN AND ON IN POLAND WHERE LOCAL CITIZENS WILL REMEMBER THE SOUTH AFRICAN CONTRIBUTION.

IT IS HEART WARMING THAT THE COUNTRY OF POLAND AT HOME AND ABROAD SHOULD PAY SUCH ACTIVE TRIBUTES TO SOUTH AFRICA. WE NEED OUR FRIENDS AND WE APPRECIATE THE GALLANTRY BOTH OF THE POLISH SETTLERS IN SOUTH AFRICA AND OF THE POLISH PEOPLE IN POLAND.

IN THE PHOTOGRAPHIC FOUNDATIONS MUSEUM IN JOHANNESBURG THERE IS THE ONLY ORIGINAL PHOTOGRAPH OF THE RAIDS ON WARSAW WHICH WAS TAKEN BY A SOUTH AFRICAN AIR FORCE CAMERA.

ONE OF MY COLLEAGUES IN THE COUNCIL, DR. BENSUSAN, WAS ON THE GROUND STAFF AT FOGGIA IN ITALY WHEN THE 31 AND 34 SQUADRONS WERE FLYING TO AND FROM WARSAW. A LOT OF PHOTOGRAPHS WERE TAKEN, BUT THE ONLY ONE THAT SHOWED THE RAIDS OVER WARSAW CAME INTO HIS POSSESSION. REPLICAS HAVE BEEN MADE OF THE PHOTOGRAPH BUT THE ORIGINAL IS IN JOHANNESBURG, A TREASURED ADDITION TO THE PHOTOGRAPHIC FOUNDATIONS MUSEUM AND A REMINDER OF THE HAPPY RELATIONSHIP THAT HAS PERSISTED BETWEEN SOUTH AFRICAN AIR FORCE REPRESENTATIVES AND POLISH AIRMEN EVER SINCE 1944.

DIE BERENIGING VAN POOLSE SETPLAARS HET DIE KULTUUR VAN 'N OU LAND NA JOHANNESBURG GEERING EN TERSELFDE TYD DIE KULTUUR VAN HIERDIE JONG LAND MET HUL AGTERGROND EN KENNIS VERRYK. HIERDI UITSTALLING IS 'N TEKEN VAN DIE POLE SE BEGEERTE OM AAN HUL BAIE VRIENDE IN SUID-APRIKA HUL AGTERGROND TE TOON, ASOOK HUL DANKBAARHEID TEENOR HULLE NUWE VADERLAND.

DIT IS REEDS GESE DAT ONDER GELUKKIGER OMSTANDIGHEDE SOU DAAR JAARLIKS OOK IN WARSCHAU 'N GEDENKDIENS VIR SUID-APRIKAANSE VLIENIERS GEWEES HET. DANKSY DIE OPRIGTING VAN 'N MONUMENT IN WARSCHAU, SAL DIE POOLSE GEMEENSKAP IN STAAT WEES OM HUL DANKBAARHEID TE LAAT BLYK, OF HULLE NOU OOKAL IN SUID-APRIKA OP DOLE WOON, EN OP DIENSELFD E DAG IN APRIL ELKE JAAR SAL HULLE BYWEN DON OM HIR TE BETUIG AAN DIE MOED VAN ONS VLIENIERS.

A STRONG LINK OF REMEMBRANCE BETWEEN JOHANNESBURG AND WARSAW WILL THUS BE MADE EVEN STRONGER AND IN THE CENTRE OF A YOUNG CITY THAT HAS NEVER KNOWN ANY DESTRUCTION AND WARTIME HORROR THERE WILL BE A FEW MOMENTS OF QUIET RECOLLECTION DEVOTED TO THE MEMORY OF MEN WHO HELPED TO SUCCOUR AN ANCIENT AND OFTEN INVADED CITY.

THE POLES IN WARSAW WHO WILL GATHER AT THEIR MONUMENT WILL HAVE SIMILAR THOUGHTS TO THOSE I HAVE EXPRESSED AND THIS EXHIBITION TODAY WILL REMIND ALL WHO VISIT IT THAT BETWEEN THE TWO COUNTRIES YOUNG AND OLD STRONG BONDS OF FRIENDSHIP WILL ALWAYS EXIST.

I HEARTILY CONGRATULATE THE ORGANISERS OF THIS EXHIBITION ON AN EXTREMELY AMBITIOUS PROJECT AND ON THE INSPIRATION WHICH PROMPTED THEM TO BRING THE "HEART OF POLAND" INTO THE CENTRE OF JOHANNESBURG.

IT IS WITH MUCH PLEASURE THAT I COMMEND THE EXHIBITION TO ALL THE CITIZENS OF JOHANNESBURG AS A DISPLAY OF GREAT INTEREST AND NOW DECLARE IT FORMALLY OPEN.

- 9)
- 963 First historic Ruler of Poland.
The Polish speaking tribes ~~of Silesia~~ between the rivers Oder and the Bug are united.
- 966 Christianity. Poland is baptised and the Hierarchy of the Roman Church is organised, and so becomes part of the Western Civilisation.
- 1025 The Polish Duke is crowned King. By this act the State establishes definitely its independence.
- 1079 Division. Poland is split into several Principalities, due to dynastic feuds. ~~and~~
- 1202-1300 Mongol invasions. Repeated incursions of Tartar Hordes from Asia, lead by the descendantes of Genghis-Khan, and the continual pressure of the Germans, further weakens the loosely-knit state.
- 1305 Reunion of the Kingdom, under the two last Kings of the Piast Dynasty.
- 1364 The first University is founded in Cracow.
~~Legislation is codified~~
- 1305-1370 Legislation is codified, Towns are built and trade is fostered. Jews settle ~~in Poland~~ permanently in the country. Poland expands eastwards facilitating her supernatural development under the next dynasty.
- 1374-1400 Union with Lithuania. ~~Jadwiga~~ A Queen of Poland is married to the ~~Ra~~ still Pagan Duke of Lithuania. The two countries are united. Lithuania is converted to Christianity. This Union was to last till the Partitions of Poland at the end of the XVIII cent.
- 1410 The battle of Grunwald. Final destruction of the German order of Teutonic Knights, by the ~~united~~ united Polish and Lithuanian forces.
- 1410-1506 Imperial Expansion. Under the able sovereigns of the Jagiello Dynasty the Polish Kingdom, united with Lithuania, Hungary and Bohemia, becomes the largest and most powerful state in Eastern Europe, stretching from the Baltic Sea to the Danube and Black Sea, and from the Oder in the West to the River Don in the East.
The first ~~Parliament~~ Parliament. Wars with the Turks.
- ~~1572-~~
1506-1572 First conflicts ~~of~~ with the emerging Russian State of Ivan the Terrible from which Poland emerges victorious. Further growth of the Parliamentary system.
- 1572-1648 Weakening of the Monarchy. ~~The throne becomes elective~~ The throne becomes ~~the~~ elective. The Nobles and gentry acquire ~~more~~ more privilages. But the power of Poland is still formidable. Twice in one century Polish armies occupy The Kremlin, and wage victorious wars against Sweden and the Turks. The conflicts with Russia assume the significance of a struggle for supremacy in this part of Europe.
- 1648-1702 Political Decline. Swedish and Cossack Wars. Prompted by dynastic ~~and~~ and religious differences, Poland gets entangled in wars with Swedan. Almost Simultaneously, on her South-Eastern frontiers

a revolt of the Cossacks breaks out. Although finally victorious in both wars, Poland is drained of her strength. In spite of momentary recovery under King Jan Sobieski and his great victory over the Turks at Vienna in 1683 Poland visibly loses in comparison with its mighty rival in Moscow.

1700-1795

Further decline. The partitions. Under her elected kings from Saxony, impotent to restore political order and unwilling to enforce long delayed reforms, the Polish State declines still further. This coincides with the gathering might of the Russian empire under Peter the Great and Catherine II. And in the West Frederick the Great of Prussia is organising his military state. The balance of power is in Poland's disfavour. She cannot hold her own against the united power of Austria, Germany and Russia. On the eve of the partitions being partitioned between her neighbours, an upsurge of reform sweeps the country. In 1791 the May Constitution is drawn up and passed by the parliament. This Constitution, the most enlightened of its time, although never applied, constituted the political testament and was the source of inspiration for the generations to come.

1795-1830

Napoleon. Wars of independence. The great upheaval created by Napoleon in Europe, offered a unique opportunity for the restoration of Poland's independence. Hence the participation of Polish Legions and armies in all Napoleon's campaigns. At the Congress of Vienna in 1815 the future of Poland was one of the most thorny problems. A compromise solution "the Kingdom of Poland" united with Russia under the Tsar, satisfied nobody. In 1830 an uprising against Russia breaks out and takes on the form of a regular war. In spite of many brilliant victories under veteran generals trained in Napoleon's wars, the Poles are defeated and all vestige of Polish independence is obliterated.

1832-1918

Poland partitioned between Russia, Austria and Germany. This period is studded with desperate revolts in 1848, 1863 and revolutionary movements in 1905, which finally triumph at the end of the first World War in 1918.

1918-1939

Poland rises again. The tremendous task of building a new state - The Republic of Poland - is interrupted by the Bolshevik invasion in 1920. Marshal Pilsudski halts the Communist invasion of Europe at the gates of Warsaw. Wedged between the rising power of Hitler's Germany and Stalinist Russia, Poland tries to keep to a neutral policy, which she is forced to abandon when faced with the German ultimatum in September 1939.

1939-1945

War. Occupied by Germany and Russia, Poland does not surrender. Her armies fight on all fronts. From the start Polish pilots take part in the battle of Britain. One third of all the German planes shot down in that famous battle are downed by Polish pilots. Narvik, Tobruk, Lenino, Uprising of Warsaw, Monte Cassino, Normandy Beaches, Berlin

become battlefields of the Polish army. The Polish Home-Army is the best organised and largest underground movement under the German occupation.

1945

End of the War. The war started in fulfillment of a treaty of alliance between England, France and Poland degenerated into a shameful surrender of Poland at Yalta, into communist hands.

1945-1956

Communist Terrorism. Political terror accompanied by ruthless economical exploitation of her satellite, by Russia spelled unceasing hardships to the Poles. This was further aggravated by a drive towards industrialisation at the cost of the individual citizen.

Thaw.

1956-1963

Thaw. The October revolution of 1956 put an end to Party terrorism. Although still a satellite, Poland is granted a certain measure of freedom and is used as a testing ground for certain experiments. E.g. return to individual farming. The "Polish own way to Socialism" is being used as an excuse for the liberalisation of the party institutions. Although the great industrial development is geared to the Russian economy, yet a marked economic improvement characterises this period. The standard of living of the lower classes has improved. Great steps in the field of education have been made. The dictatorship of the communist party still persists, and no real democratic institutions exist. Religious persecution has not ceased. The Church however remains a tremendous force in the Nation's struggle against Communism.

- 963 - ¹¹¹⁶ First ruler of Poland is baptised and places himself under the protection of Rome. The hierarchy of the Church is organised. Monastic & missionary orders are established.
- 1000 Crowning of the first Polish King of the house of PIAST.
- 1079 - 1202. From growth to division Due to dynastic feuds, continuous interference of rapacious neighbours the State splits into several Principalities with consequential loss of prestige & strength.
- 1202 - 1300. Mongol Invasions. Repeated incursions of Mongols (Tartars) contribute to the further weakening of the State. Catastrophic battle at Legniza where the cream of the Polish knighthood is slayed by the Tartars.
- 1300- 1370. Reunion of the Kingdom. Under the able monarchs of the house of Piast (Casimir the Great) the State is once more organised. Territorial conquests enlarge it. Universities are founded (Cracow). Legislation is codified.
- 1374 - 1400. Union with Hungary @ Lithuania After the extinction of the ~~last monarch~~ house of Piast Poland is united with Hungary. (House of Anjou) Faced by the rising might of the Teutonic Knights Poland seeks Allies in the East. A Lithuanian Prince is invited to the Polish throne to found the most brilliant dynasty of the House of Jagello.
- 1400 - 1506. Imperial Expansion The resounding victory at Grunwald which destroyed the might of the Teutonic Order marks the beginning of a new era. Under the able sovereigns of the Jagello House, the Polish Kingdom becomes the biggest organised State in Eastern Europe stretching from the Danube to the Baltic Sea. Beginnings of Parliament.
- 1506 - 1572. Last Kings of the Jagello House further enlarge and strengthen the State. First conflicts with the emerging Russian State (Ivan the Terrible) from which however Poland being much better organised emerged victorious. The parliamentary system grows further and becomes a factor limiting the sovereign's power. The last King of the House of Jagello fulfills the ambition of his reign in carrying out the official and constitutional Union of the Kingdom of Poland and the Grand Duchy of Lithuania. This Union between two free nations has survived until the Partitions of Poland.
- 1572 - 1630. Weakening of the Monarchy. After the extinction of the Jagello House the Polish Throne becomes elective by the nobility. Candidates from many countries, as well as local potentates vie each other for the Big Prize. However under the Hungarian Elect Batory, and the Swedish Monarchs of the House of Waza, Poland still represents a mighty Empire. The conflicts with Russia ~~take~~ assume the significance of a struggle for supremacy in this part of Europe. In spite of many vicissitudes Poland is still far stronger than her rival. Twice in one century the Polish Armies occupy the Kremlin.
- 1630 - ~~1700~~. Political decline. Swedish @ Cossack Wars. Prompted by dynastic as well as by religious differences Poland gets enmeshed into wars with Sweden. Almost simultaneously the Eastern frontiers of Poland ~~are~~ are ravaged by "Fire @ Sword" by the revolted Cossacks. Although finally victorious in both wars, Poland is drained of its strength. In spite of momentary recovery under John Sobieski and his resounding victory over the Turks at Vienna in 1683, Poland visibly loses in comparison to its mighty rival in Moscow.
- 1700 - 1795. Further Decline @ The Partitions. Under a Saxon Dynasty impotent to restore political order and unwilling to enforce long-delayed reforms, the Polish State declines still further. This decline coincides with the gathering might of the Russian Empire under Peter the Great @ Catherine II. On Polish Western Frontier Frederick the Great organises his military state. The balance of power is dangerously tilted in Poland's disfavour. Hence the partitions which end the independent life of Poland. On the eve of the Partitions, aware of the dangers looming the Polish Diet introduces long-delayed reforms known under the name of the May Constitution.

This constitution (by far the most enlightened in Europe) although ~~ixxxxxxx~~ never applied due to loss of independence constitutes the political testament and source of inspiration for the generations to come.

- 1795 - 1830. Napoleonic wars and rebirth of the Polish Kingdom
The great upheaval in Europe created by Napoleon's Grand Design offers a unique opportunity for the patriotic elements in Poland to attempt to restore Poland's independence. Hence the participation of Polish legions and armies in all Napoleonic wars. The disaster of la Grande Armée spells the ruin of Napoleon's Grand Design but not the end of Poland whose future status becomes one of the most thorny problems at the Congress of Vienna. A compromise solution, the creation of a "Kingdom of Poland" united under the reigning Tsar to Russia satisfies nobody. And least satisfied are Poles. Hence the great revolt of 1830 which took eventually the form of a regular war with Russia. In spite of many brilliant victories under veteran generals trained under Napoleon, the Polish Armies are finally defeated and the revengeful Tsar obliterates all vestiges of Polish Independence.
- 1830-1918. Poland Partitioned ~~xxxxxx~~ between Russia, Prussia @ Austria. The darkest period in Polish history studded with abortive @ desperate revolts against the barbaric might of the Partitioning Powers ends at the Congress of Versailles which restores the Polish Republic.
- 1918-1939. The tremendous task of reorganising the new-borne state is interrupted by the Bolshevik invasion in 1920, which however is halted by the decisive victory at the gates of Warsaw. Wedged between the rising might of the Hitlerite Empire and Stalinist Russia, Poland tries to steer a neutralist policy, which she has however to abandon when faced with Hitler's ultimatum of September 1939.
- 1939-1945. War Occupied by Germany @ Russia, Poland does not surrender. She re-creates armies on all fronts external as well as internal. Right from the start Polish pilots take part in the Battle of Britain. One third of all German planes shot down in that famous battle have been downed by Polish pilots. Monte Cassinò, Tobruk, Normandy Beaches, Narvik, Lenino, Berlin etc become battlefields of Polish Armies. The Polish Home-Army acting under the German occupation becomes by far the best powerful underground organisation in Europe.
1945. Started in fulfillment of a treaty of alliance between England @ Poland the war degenerates into a shameful surrender at Yalta. Faced by Stalin's stubbornness the main signatories to the Yalta agreement sign away their Polish ally into the Russian hands.
- 1945-1954 Dark period of Stalinist terrorism The 9 years of Poland's life as a Russian satellite constitute one of the darkest periods in Polish history. Political terror accompanied by ruthless economical exploitation by Russia spell unceasing hardship to the nation. This is further aggravated by a drive towards industrialisation the cost of which is borne by Poland without any outside influx of capital.
- 1954 - today. Thaw. The October revolution of 1956 put an end to Party terrorism. Although still technically a satellite Poland is granted a certain measure of freedom. The Polish "own way towards socialism" being used as an excuse for the liberalisation of the Party institutions. A marked economic improvement ~~xxx~~ characterises these years. After the religious persecutions of the preceding Stalinist era the Church also gains a measure of freedom and constitutes a tremendous force in the nation's struggle for the preservation of its national identity.

f)

13th February 1963.

His Worship
The Mayor of Johannesburg,
JOHANNESBURG.

Your Worship,

On behalf of the Polish Community in Johannesburg, I have the honour to request you to open an Exhibition organised by the Association of Polish Settlers in South Africa, to commemorate the one thousandth anniversary of the existence of the Polish State and Christianity in Poland.

The opening will take place in the Main Hall of the Public Library on Monday the 6th of May 1963.

There are many hundred Polish families in Johannesburg and on the Rand, whose roots have already grown deep into the South African soil - and the bond between Poland and South Africa, started by the heroic flights of the South African Bomber Squadrons over Warsaw during the last war, grows ever stronger.

This year in Poland and all over the world Poles will be commemorating the Millenium of their history.

We in Johannesburg, by organising this exhibition would like our friends to learn something of our culture, history and heritage.

The time of the opening has been set for 5.30 p.m. but the time can be changed to suit Your Worship.

I remain, Sir,

Yours very truly.

J. Wallas.
Chairman.

Please ask for / Spreek asseblief
Mr. / Mnr. J A Buckler

Office of the Mayor,
Kantoor van die Burgemeester,
P.O. Box/Posbus 1049, Johannesburg.

Please Quote Ref. No.
Meld Asb. die Verw.no.

AO/2
JB/ZMB.

19th February 1963.

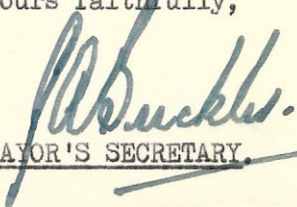
Dear Sir,

In reply to your letter dated 13th February 1963, containing an invitation for the Mayor to open an Exhibition organised by your Association in the Main Hall of the Public Library at 5.30 p.m. on Monday, 6th May 1963, to commemorate the 1,000th anniversary of the existence of the Polish State and Christianity in Poland, I have to explain that this function will take place during the forthcoming Mayoral term.

Your invitation will, therefore, be held in abeyance until the election of the Mayor takes place on 8th March 1963, when I will place it before him for his consideration, and will write you again.

I would point out, however, that a civic function is being planned to be held at 5.30 p.m. on Monday, 6th May 1963 and, should the Mayor agree to officiate at the opening of your Exhibition, it will be necessary to alter the time to earlier in the afternoon. However, these details can be discussed between us after your invitation has received the consideration of the Mayor.

Yours faithfully,

MAYOR'S SECRETARY.

The Chairman (Mr. J. Wallas),
Assn. of Polish Settlers in S.A.,
P.O. Box 9484,
JOHANNESBURG.

P.O.RIVONIA
c/o Mr.C.Potocki
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXX
869-25-71

14 th.March 1963.

The Mayor's Secretary
Mr.J.A.Buckler
P.O.Box 1049
Johannesburg.

Ref:AO/2/JB/ZMB.

Dear Sir,

Thank you for your letter of the 19th. February 1963.
Since the receipt of the letter quoted above, Mr. Potocki
had an interview with Miss Solarsh, and we hasten to supply
the information required.

Opening date of the exhibition. This date can be changed
from the 6th. May to the 7th. May, the time of the opening re-
maining the same i.e. 5.30 pm. which suits the Librarian
best as it will be just after closing time.

Text of the Invitation Cards. A reproduction of the XII th.
century Polish Coronation Sword, the State Emblem - a white
eagle and the words "Millenium Poloniae" 963-1963 printed
in Latin. In the inside the following bi-lingual text:
The Association of the Polish Settlers in South Africa have
the honour to invite Mr. Mrs. ....
to the Opening of The Polish Millenium Exhibition.
The ceremony will be preformed by His Worship The Mayor
of Johannesburg. .... in the Main Hall
of the Public Library on the ..... of May 1963 at 5.30 pm.

Exhibits.

The exhibition will consist of:

1. 19 placards w~~x~~ shewing photographs and maps which
illustrate the beginings of the Polish State from the VI to
the XII century.
2. Texts and Maps ,giving the most important facts of Polish
History. The texts will be illustrated with photographs
original etchings, old parchments with original Signatures of
Polish Kings, Polish coins, silverware, two Regimental Flags
from the XVII cent. etc. etc.
3. A collection of books printed in Poland.
4. A collection of Posters illustrating the graphic art in
present-day Poland.
5. Peasant handcraft, national costumes.
6. A collection of Polish Stamps.
7. One case will be given to exhibits showing the Polish
War effort during the last war.

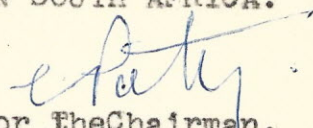
- 2 -

All political accents will be avoided showing only the History and Culture of the Polish state during the 1000 years of its existence.

We hope to receive a favorable reply to our invitation for the opening of this exhibition, which we would ~~like~~ ~~to~~ like to be as solemn as possible.

Yours faithfully

ASSOCIATION OF POLISH SETTLERS
IN SOUTH AFRICA.

for TheChairman.

THE POLISH MILLENIUM EXHIBITION IN JOHANNESBURG
FROM THE 7th. TO THE 28th. OF MAY 1963.

An exhibition is being organised by the Association of Polish Settlers in South Africa, to commemorate the thousand years of existence of the Polish State 963 to 1963. It will be held in the Main Hall of the Public Library, Market Street, Johannesburg from the 7th. to the 28th. of May 1963. The opening ceremony will take place on the 7th. May at 5.30 pm. and will be preformed by His Worship the Mayor of Johannesburg.

The exhibition will consist of :

1. Mounted and enlarged photographs and maps explaining the origins of the Polish State.
2. A collection of contemporary books printed in Poland.
3. Original documents from the 15th. to the 18th. cent. with Royal signatures etc.
4. Old coins, Polish silver, medals.
5. Old maps, etchings and reproductions of historical personages.
6. A collection of Polish stamps.
7. National costumes.
8. 18th. cent. Polish belts, embroidered with silver and gold.
9. ~~Modern paintings by Polish artists.~~
10. Photographs, war medals and other objects of historical or cultural interest.

Poland holds an exceptional place in the history of Europe, as it lies on the very boundry of the ever-conflicting interrests of the East and the West.

Poland's geographical position has formed the character of her people and shaped her history for a thousand years.

The wars fought in self-defence against the continual "drang nach Osten" or with the Tartar Hords of Genghis-Khan and later against the Turkish Empire, forged the Polish Spirit of independance.

At the time of her greatest power, Poland formed a commonwealth of freely united nations under the Polish Crown.

The wars with Turkey were the prolongation of the true spirit of the Crusades, not fought for territorial gain, but in defence of Christianity and Europe.

Extensive contacts with the East influenced the material culture of the Poles. Classical examples of this are the colourful dresses of the peasants and the rich robes of the nobles and gentry, worn by them even late in the 19th. cent.

By accepting Christianity from Rome and also later through the Humanists and the Italian Renaissance Poland joined in the rich flow of western culture.

The weakening of Poland during the 17th cent. was due partly to continual wars against the Turks and the rising power of Moscow. But an exaggerated sense of liberty in the ruling classes, which lead to complete anarchy within the country, caused the final downfall of the Kingdom of Poland at the end of the 18th. cent.

The Poles - although they could not save their country from political dismemberment - yet managed to preserve the spirit of freedom thanks to reformes which were born of the soul of the Nation itself.

150 Years of Russian and German occupation were interrupted by revolts and wars against the occupying powers, in which the spirit of liberty and the will to live as a free nation never died.

After the defeat of Germany in 1918 and the fall of the Russian Czar, Poland regained her independence, only to lose it again in 1939, when her Western Neighbour joined hands with Russia.

During the last war (1939-1945) the spirit of the Poles was never broken. They fought on all fronts. During the Battle of Britain one third of the German planes shot down were accounted for by Polish pilots. Narvik, Tobruk, Monte Casino, Lenino, Normandy and Berlin were battlefields of the Polish armies and the Polish home-army was the largest and best organised of any.

Shamefully betrayed by her allies, Poland was handed over to Stalin at Yalta.

From 1945 - 1956 Poland was subject to political terror and ruthless economical exploitation by Russia. Unceasing hardships were further aggravated by a drive towards industrialisation, at the cost of the individual citizen. The October revolution of 1956 put an end to party terrorism. Although still a satellite, Poland is granted a certain measure of freedom and she is used as a testing-ground for certain experiments. E.g. return to individual farming. The "Polish own way to socialism" is being used as an excuse for the liberalisation of the party institutions. Although the great industrial development is geared to the Russian economy, yet a marked economic improvement characterises this period. The standard of living of the lower classes has improved. Great steps in the field of education have been made. The dictatorship of the communist party still persists and no real democratic institutions exist.

Religious persecution has not ceased. The Church however remains a tremendous force in the Nation's struggle against Communism.

The Association of Polish Settlers in South Africa
has the honour to invite.....
.....
to the opening by His Worship the Mayor of Johannesburg
(Cmr. J.F. Oberholzer, M.P.C.) of the Polish Millennium
exhibition in the main hall of the Johannesburg Public
Library, Market Square, Johannesburg at 5.30 P.M. on
Tuesday, 7th May, 1963.

XX

Die Poolse Setlarsvereniging in Suid Afrika het die eer
om Mnr. en Mev.....
.....
uit ~~die~~ te nooi na die opening van die Poolse Duusendjarige
Herdenkningsuitstalling deur sy edele, die Burgemeester
van Johannesburg, Raadslid J.F. Oberholzer, L.P.C. in die
hoofsaal van die Johannesburgse Openbare Biblioteekgebou
Markplein, Johannesburg op Dinsdag 7 Mei 1963 om 5.30 n.m.

Please ask for / Spreek asseblief

Mr / Mnr. J A Buckler

Office of the Mayor,
Kantoor van die Burgemeester,
P.O. Box/Posbus 1049, Johannesburg.
29th March 1963.

Please Quote Ref. No.
Meld Asb. die Verw.no.
AO/2
JB/ZMB.

Dear Sir,

In reply to your letter dated 14th March 1963 and referring to various conversations which you have had with this office, I have pleasure in advising that the Mayor (Clr. J.F. Oberholzer, M.P.C.) has agreed to perform the official opening of the Polish Millenium Exhibition in the foyer of the Public Library on Tuesday, 7th May 1963, at 5.30 p.m.

The Mayor will be accompanied by the Mayoress and they will arrive at the Public Library in President Street, off Fraser Street, at 5.20 p.m. It will be appreciated if you will advise me of the names of the persons who will meet the Mayor and Mayoress on their arrival.

It is suggested that the Mayor and Mayoress be conducted on a short tour of the Exhibition prior to the opening ceremony itself. Thereafter they would be able to examine the exhibits in more detail.

In regard to the opening ceremony itself, I understand that you will speak and introduce the Mayor, and thereafter the Mayor will be asked to speak and declare the Exhibition open. To assist the Mayor in the preparation of his address, will you kindly let me have some relevant information which you feel the Mayor will be able to use.

Finally, I understand that no reception after the opening ceremony is planned owing to difficulties which exist in the Library itself for this purpose.

Yours faithfully,

MAYOR'S SECRETARY.

Mr. C. Potocki,
Assn. of Polish Settlers in S.A.,
P.O. RIVONIA,
Transvaal.

There are already hundreds of Polish families, with roots grown deeply into the South African soil. The existing bond between Poland and South Africa, started by the heroic relief-flights of the S.A. Bomber Squadrons over Warsaw during the last war, grows ever stronger. In Poland and by Poles settled in other countries, this year is being celebrated as the One Thousandth Anniversary of the formation of the Polish State, in 963 A.D.

We, in Johannesburg, are commemorating this fact, with an exhibition which is to show our children and our friends in South Africa something of Polish history, heritage and culture.

Daar is alreeds honderde Poolse families in Suid-Afrika wat hulle wortel reeds diep in die bodem inheslaan het. Die noue band tussen Pole en Suid-Afrika, wat gesluit was met die heldhaftige vlugte deur die Suid-Afrikaanse bomwerfer Afdelings oor Warschau gedurende die laaste
* ..... groei steeds sterker aan.

In Pole en Poolse immigrante in ander lande, word hierdie ^{JAAR} ~~juiljendag~~ gevier as die Duisendste ~~Herdenkingsjaar~~ Herdenkingsjaar van die totstandkoming van die ~~XXX~~ Poolse Ryk in 963 n.C.

Ons, hier in Johannesburg, vier hierdie ~~XX~~ ..... geleentheid deur middel van 'n uitstalling om aan ons kinders en ons vriende in S.A. 'n beeld te gee van die glorieryke Poolse verlede, nalatenskap en kultuur.

UPRZEJMIE INFORMUJĘ, ŻE W ZWIĄZKU Z POWOŁANIEM MNIE DO PRACY W SŁUŻBIE DYPLOMATYCZNEJ, ZAKOŃCZYŁEM SWĄ DZIAŁALNOŚĆ NA FUNKCJI ZASTĘPCY SEKRETARZA GENERALNEGO TOWARZYSTWA ŁĄCZNOŚCI Z POŁONIĄ ZAGRANICZNĄ „POLONIA”.

PRAGNĘ SERDECZNIE PODZIĘKOWAĆ ZARZĄDOWI WASZEJ ORGANIZACJI ZA DOTYCHCZASOWĄ WSPÓŁPRACĘ.

JEDNOCZEŚNIE PRZESYŁAM WSZYSTKIM CZŁONKOM WASZEGO ZWIĄZKU SERDECZNE ŻYCZENIA DALSZEJ, OWOCNEJ PRACY NA RZEC UMACNIANIA PATRIOTYCZNEJ WIĘZI Z KRAJEM ORAZ SZCZĘŚCIA I POMYŚLNOŚCI W ŻYCIU OSOBISTYM.

ŁĄCZĘ SERDECZNE POZDROWIENIA

Zbigniew TOMKOWSKI

- 1 Stabodnicki Wł. - O Zbojniku Janasieku.
- 2 Swiserczyński Anna - Pogląd na świat Jana.
- 3 Panszer. Klonowska S. - Szwiat z nasł. Niemca
- 4 Cyprian Tadeusz - Komisja Sprawozdania.
- 5 Singer Israel Josue - Josie Kaub.
- 6 Rubinowicz Dawid - Pamiętnik.
- 7 Bogucka Maria - Sztuka Sławińska
- 8 Gumkowski Janusk. - Okup. Kultura. w Polsce.
- 9 Bednarek Jena - Książki Wielkiego Zbrodni.
- 10 Ojowski Leon - Mawry August Bemowski.
- 11 G. Tułasiewicz Szymon. - Ostatnie Lato.
- 12 Stumpf-Wojtkiewicz St. - Sierakowski.
- 13 Smolarcki Mieczysław - Pierścienie z Apolinem.
- 14 Przewa Tetmajer - Wiersze.
- 15 Poradnikowska Janina - Kto mi dał głębię.
- 16 Kukulski Leszek - Jan Sobieski - Listy do Marysini.
- 17 Fenikowski Fr. - Smutek Króla Augusta.
- 18 Stawacki Jan. - Utwory Wybrane.
- 19 Fiedler Arkady - Kancelaria Państwa Zygorskiego.
- 20 Ptomiński Józef - Twórcy bez Masek.
- 21 - Polska Zachodnia: Piśmiennictwo.
- 22 Pius Bal. - Anielka.
- 23 Walczak Woj. - Ziemia Kłobucka.
- 24 Rudnicka Halina - Heroinie Spartakusa.
- 25 Stowicki Józef - Prof. Józef Świerczki.
- 26 Platta-Helena - Wielki.
- 27 Osęka Janus - Ucho Zygorskiego.
- 28 Wyka Karol. - Życie na Nili.
- 29 Władzicki Stan. - Serca mego Rudnicka.
- 30 Olszewski Józef - 60 piosenek Ludwika.
- 31 Mejsner Janus - Pierwsze Krotki.
- 32 Grabski W. J. - Saga o Jerku Bronisze - 15 tomów.
- 33

- 34 Dr Zbigniew Kut. - Driedzielnictwo Gryfów.
- 35 Basiniński Ewaryst - Na Piastowskiim Szlaku.
- 36 Brandys Marian - Śladami Stasia; Nel.
- 37 Stęgoszewski M.B. - Samozdy Starożyto Bajarra.
- 38 Woznińska Ludwika - Wielka Kala.
- 39 Wyszczelki S. - Upalny dzień.
- 40 Katalog Wzrostu P.I.W. 1961.
- 42 Praca zbior. - Rowy Gasp. ziem zachodnich.
- 43 Czarniecki Bogdan - Fall Weis.
- 44 Bunsch K. - Ożawizy Czarnym opowisć.
- 45 Palcka Noella Wpóteresna.
- 46 Wgd. zbior. - Wiska z uod Oler.
- 47 " " - Grunwald.
- 48 Bastgent Zofia. - Lito ~~karne~~ ^{karne} Polski.
- 49 Naczkowski St. - Pisma.
- 50 Nowid Cyprian - Mysli Wzbrane.
- 51 Cnyez St. - Tta.
- 52 Sierakowska Elib. - Plastyka St. Wzspiciuistego.
- 53 Drimanowska J. Tewska J. - Hofby i Koronki.
- 54 Reinfus R. - Malarsstwo Ludowae.
- 56 Marcinek Gustaw - Jak goimik Bulandree diabla Oruleant.
- 56 Banach Andrzej - Oiepa Malars z Sui'a Siódmego.
- 57 Malejko Jan - Poort Kroitoa Polskich.
- 58 Boguski Janek - Miskulski.
- 59 Hubert Henryk - Wegoira za mgła.
- 60 Katowicz Zygm. - Nad Wierzbicaz.
- 61 Breawicz Wojciech - Śladzy Piaska paa Pimiorami.
- 62 Patamurt Jerry - 13 z wesotka.
- 63 Rudnicki Adolf - zotwierre.
- 64 " " - Krowa.
- 65 Zoiska Halina - Skope Tory.
- 66 Nofer Halina - Siemkiewicz.
- 67 Patkowski Maciej - Patulnie. Skorpiony.
- 68 Samowianice Magdalena - Tylko dla Dzieci.

- 69 Breclma Jan - Pan Sacrumka na dnie Oceanu.
- 70 Muszajnska Dnuta - Litografia Lona Wzrostkowskiego.
- 71 Falster M. - Elementarz.
- 72 Siekierski Albin - Ocalenie.
- 73 Sutkowski Adam - Naszkowski.
- 74 Leopold Wanda - Maria Konopnicka.
- 75 Sabieski Marian - Piesni Ludowc Warmii i Marur.
- 76 Fredro - Alex. - Sluby Panini'skie.
- 77 Justyn Miecz. - Sztet o Adamie Mickiewiczem.
- 78 Kestrowski Lubanin - Ziemia Prusowska.
- 79 Informator - Ziemia Wielkopolska.
- 80 Skrypek Eug. Polska Was Laprasa.
- 81 Stepanowski Tadeusz - Sawsdy minionego czasu.
- 82 Kowalska Anna - Wojt Walborski.
- 83 Informator Ziemia Lubelska.
- 84 Kieba Mieczyslaw - Ziemia Krakowska.
- 85 Męclewski Edward - Polska nad Odra i Nysa.
- 86 Polvere Solen'skie.
- 87 Bohdanowicz Halina - Kociot Mariacki.
- 88 Krawiec Marian - Margareta Wojerna.
- 89 Bryon Julian - Warsaw (ang).
- 90 Piosenki Ludowc - Marowce.
- 91 Katalog Sp. Wzrostkowskiej - Cyfelnik 1960
- 92 Przewodnik - Solgnie
- 93 Popowska Janina - Wiersze -
- 94 Broniński St. - Grze Grzegi.
- 95 Bartelski Wictow - Wieniec.
- 96 Stumpf-Wojtkiewicz - Zdobycy Prusowoy.
- 97 Sehn Jan - Osirizm - Burzinka.
- 98 Szmaglowska Semeryna - Lofowiska sie pistony drzew.
- 99 Curie - Ewa - Maria Curie. II tom
- 100 Burdziej Olgierd - Lral cterech czasow.
- 101 Gerhard Jan - Lony w Bieszczadach. II tom
- 102 Bunsch Karol - Zdobyci Kofobrega. Poei Pole.

- 103 Tyrmand Leopold - Soukni suale cirkolady.
- 104 Puciata-Pawłowska Jadwiga - Szatygier.
- 105 Patkowskiej Aleks. - w Historie dla Ziemi Łódzkiej.
- 106 Powroźnik J. - Pięć pieśni narra.
- 107 Leganicy Konstanty - Witalce Matczyszki.
- 108 Gradziński Stefan - Felietony i Humoreski.
- 109 Rada Łada Aleks - chtëpice o 13 ojcach (z nim).
- 110 Maciejowski Leon Henryk - U progu sztuki.
- 111 Gombrowicz Witold - Balcanaj.
- 112 Morawska Zuzanna - Przygody Jusi Pana Miłobajki Rępa.
- 113 Pal Wincenty - Rok Myśliwca.
- 114 Orzeszkowa Eliza - Listy zebrane.
- 115 Miąkowski B - Dar Pomorza.
- 116 Czarniecka Helena - Polska Sztuka Ludowa.
- 117 Świechowski Zygmunt - Architektura na Śląsku do Padawy XIII w.
- 118 Lesmian Bal. - Poezje zebrane.
- 119 Parandowski Jan - Podróże Literackie.
- 120 Katarzewska Ursula - 500 zagadek z Historji Sztuki.
- 121 - Przewodnik po Warszawie.
- 122 Tomliński Wł. - Wizerunki Karoliny.
- 123 Szeinborn Borena - Otmuchów, Pałace (Słask na Zach. Sztuki).
- 124 Wzobryński Hubert - Salon Pani Klimantyny.
- 125 Haus novous pas auklie' - (o obrucnistwach niemieców).
- 126 Rarensbrück - Wiersze oborowe.
- 127 Baenigk Jan - Minęty wicki a myśny zostali'.
- 128 Terlecki O. - Przystanek Londyn.
- 129 Niemyska-Rocznikowa - Przyjaciele.
- 130 Przytułska Ewa i Feliks - Język polski na Cadriem'.
- 131 Tajewski Janusz - Benicula i Kocier.
- 132 Kann M. - Sora i Cierpek Wiatrow.
- 133 Orzagowska Hanna - Tajemnica Zielony Pięrczi.
- 134 Pachucka Romana - Pamiętniki z lat 1896-1914.
- 135 Knurowski Leon - Dramaty.
- 136 Pawłowicz Henryk - Wawer.

- 137 Szajwicyński Pola - Krata.
- 138 Warmińska Maria - Słownik Piśmienny
- 139 Syzka Henryk - Tworzenie i życie Tomasa Dzierżewskiego.
- 140 Siedlauer Artur - Śmieci Literatu.
- 141 Komarszyński Michał - 1000 lat Władysława.
- 142 Gruda Eugeniusz - Trudny Powrót.
- 143 - Stowin'ska Historii Polski.
- 154 - Encyklopedia Popularna.
- 155 Koberlowa Jena - Wielki Ko. Konstanty w Warszawie.
- 156 Witkowska Ksydryńska Lucja - Wanda Witkowska.
- 157 Kwicini Celestyn - Od Papiusza do Bibliobusa.
- 158 Kratowski Stefan - Polska w Walce z Najazdami Tatarskimi
- 159 Kisielewski Stefan - Opowiadania i Podróże.
- 160 Prus Bolesław - Sieraka doła.
- 161 Pałkowska-Okatoń Stefania - Podróże Wielkowieśna -
- 162 Pajaczkowski Stan. - Nocne Marzenia.
- 163 Krukowski Leon - Niemcy.
- 164 Jabłkowski Andrzej - Tęsknota Białostocka.
- 165 - Kiermasz Bajek -
- 166 Pater Mieczysław - W Murach Uniwersytetu.
- 167 - Opowiesci Myśliwych.
- 168 Masłankiewicz B - Ordały na Chojnie.
- 169 Pruszkowski - Tancerz na linie. - Wiersze -
- 170 Gehert Boh. - Pierwsie Polacy w Stanach Zjednoczonych.
- 171 Ilustracja Srebrna - Jul. Stowicki Teba z uprzedzeniami